

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ

Směry rozvoje podpory venkova prostřednictvím Místních akčních skupin

Guidelines for Rural Development through the Local Action Group

Student: Ondřej Štach

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Renáta Václavková

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student:

Ondřej Štach

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R027 Národní hospodářství

Téma:

Směry rozvoje podpory venkova prostřednictvím Místních akčních skupin
Guidelines for Rural Development through the Local Action Groups

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metoda LEADER
 3. Struktury Místních akčních skupin v České republice
 4. Spolupráce obcí a podnikatelů v Místní akční skupině Vizovicko a Slušovicko
 5. Vlastní výzkum
 6. Jak dále v práci pro venkov?
 7. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČERMÁK, Daniel, Jana VOBECKÁ a kol. *Spolupráce, partnerství a participace v místní samosprávě: význam, praxe, příslib*. Praha: SLON, 2011. ISBN 978-7419-067-4.
EUROPEAN COMMUNITIES. *The Leader approach: A basic guide*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2006. ISBN 92-79-02044-7.
KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

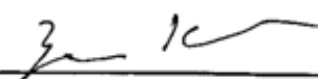
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Renáta Václavková**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.
vedoucí katedry

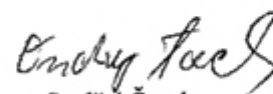

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Místopřesežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne:

9.5.2014
.....

Ondřej Štach

Poděkování:

Rád bych poděkoval vedoucí mé bakalářské práce paní Ing. Renátě Václavkové, která mi poskytla cenné informace a rady a vždy byla velmi ochotná při konzultacích.

Obsah

Úvod	8
2 Metoda LEADER	10
2.1 Historie metody LEADER	10
2.2 7 klíčových rysů metody LEADER.....	11
2.2.1 Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí.....	11
2.2.2 Přístup „zdola nahoru“	12
2.2.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru.....	12
2.2.4 Usnadnění inovací	12
2.2.5 Integrované a víceodvětvové akce.....	13
2.2.6 Vytváření sítí	13
2.2.7 Spolupráce	13
2.3 Provádění metody LEADER na místní úrovni	14
2.3.1 Budování kapacit	14
2.3.2 Sdružování místních účastníků.....	14
2.3.3 Analýza území	14
2.3.4 Určení stávajících činností/iniciativ	15
2.3.5 Vytváření partnerství	15
2.3.6 Příprava strategie místního rozvoje	15
2.4 Metoda LEADER v praxi.....	15
2.5 Implementace programu Leader do vnitrostátní politiky	16
2.5.1 Strategické pojetí.....	16
2.5.2 Plné začlenění.....	16
2.5.3 Lokální nastavení.....	16
3 Struktury Místních akčních skupin v České republice.....	18
3.1 Místní akční skupiny	18
3.2 Integrovaná strategie území.....	19
3.3 Strategický plán Leader	19
3.3.1 Základní údaje.....	19
3.3.2 Analytická část.....	20
3.3.3 Strategický přístup a jednotlivé opatření	20
3.3.4 Příjemce – Místní akční skupiny	20
3.3.5 Zkušenosti, spolupráce, zapojení místních partnerů.....	20
3.4 EAFRD	20
3.4.1 Financování EAFRD	21

3.5	Implementace Místních akčních skupin v České republice	22
3.5.1	LEADER ČR	22
3.6	Právní formy MAS v ČR.....	23
3.6.1	Občanské sdružení.....	23
3.6.2	Obecně prospěšná společnost	23
3.6.3	Zájmová sdružení právnických osob.....	24
3.7	Místní akční skupiny a zdroje	24
3.7.1	Osa IV PRV ČR 2007–2013	24
3.8	Formy podpory MAS.....	26
3.8.1	Podpora PRV IV. 1. 1.....	27
3.8.2	Podpora PRV III. 4. 1	28
3.8.3	Nepodpořené MAS	28
4	Místní akční skupina Vizovicko a Slušovicko.....	29
4.1	Obecná charakteristika.....	29
4.1.1	Historie	29
4.1.2	Geografie	30
4.1.3	Ekonomika.....	31
4.2	Integrovaná strategie MAS VaS.....	31
4.3	Strategický plán Leader MAS VaS	32
4.3.1	Analytická část.....	32
4.3.2	Strategická část	33
4.4	Realizace priorit	34
4.4.1	FICHE 1 Udržitelný rozvoj venkova.....	34
4.4.2	FICHE 2 Kvalita života a služeb	34
4.4.3	FICHE 3 Moderní zemědělství.....	35
4.4.4	FICHE 4 Rozvoj drobného podnikání	36
4.4.5	FICHE 5 Kulturní dědictví	36
4.5	Finanční možnosti MAS VaS.....	36
4.5.1	Financování MAS VaS.....	37
4.5.2	Projekty spolupráce	38
4.6	Organizační struktura	39
4.6.1	Valná hromada	39
4.6.2	Programový výbor	40
4.6.3	Výběrová komise.....	40
4.6.4	Statutární zástupci	40
4.6.5	Manažer.....	41
4.7	Administrativní postupy	41

5	Výzkum	43
5.1	Metody marketingového výzkumu.....	43
5.1.2	Dotazování.....	43
5.2	Vlastní dotazníkové šetření	44
5.2.1	Cíl výzkumu.....	44
5.2.2	Metoda výběru respondentů	44
5.2.3	Metodika výzkumu	45
5.2.4	Realizace výzkumu.....	46
5.3	Výsledky výzkumu.....	46
5.3.1	Analýza spolupráce obcí a MAS VaS.....	47
5.3.2	Analýza spolupráce podnikatelů a MAS VaS	50
5.3.3	Spolupráce nestátních neziskových organizací a MAS VaS	53
5.3.4	Spolupráce zemědělců a MAS VaS	55
5.4	Shrnutí spolupráce MAS VaS s aktéry místního rozvoje venkova	56
6	Jak dále v práci pro venkov?	58
6.1	MAS jako nástroj rozvoje venkova v letech 2014–2020.....	58
6.2	Spolupráce s partnerskými organizacemi.....	59
6.2.1	Sdružení místních samospráv České republiky.....	59
6.2.2	Spolek pro obnovu venkova	59
6.2.3	Realizované výstupy spolupráce.....	60
6.3	Finanční rámec 2014–2020	60
6.3.1	Program rozvoje venkova 2014–2020.....	60
6.3.2	Integrovaný regionální operační program 2014–2020.....	61
6.3.3	Operační program Zaměstnanost 2014–2020.....	61
6.3.4	Operační program Technická pomoc	61
6.3.5	Ostatní operační programy	61
6.4	Směry podpory rozvoje venkova	62
6.4.1	Rozvoj strategického managementu	62
6.4.2	Využití stávajících platforem spolupráce	62
6.4.3	Lepší spolupráce MAS VaS a podnikatelů.....	63
6.4.4	Prohloubení spolupráce s partnery MAS.....	63
6.4.5	Rozvoj venkovských oblastí prostřednictvím strategických projektů	64
6.4.6	Vytvoření regionální agentury a posílení specializace MAS	64
	Závěr	66
	Seznam zkratk.....	72

Seznam příloh

Přílohy

Úvod

Místní akční skupiny (dále MAS) se staly v programovacím období 2007–2013 jedním z nových nástrojů rozvoje venkovských oblastí. Pracují prostřednictvím metody LEADER, která byla využívána členskými zeměmi Evropské unie (dále EU) již od 90. let 20. stol. Podstatou této metody, potažmo fungování MAS, je vzájemná spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru na rozvoji daného venkovského území. MAS se nesnaží nahrazovat již vytvořené sdružení a spolky obcí, ale má za cíl komplexní rozvoj venkova prostřednictvím všech aktérů místního rozvoje. V tomto roce končí administrace programovacího období 2007–2013 a probíhá příprava na období nové, a proto je správný čas na analýzu stávající spolupráce a také definici nových možností a směrů podpory rozvoje venkovského území. Tato práce se zabývá důležitými oblastmi a svým výzkumem může přispět ke kvalitnější spolupráci všech členů a partnerů MAS VaS, která bude vycházet z analýzy spolupráce stávající. Definování možných budoucích směrů rozvoje venkova, které jsou součástí této práce, je základním požadavkem pro vypracování kvalitní Integrované strategie.

Tato práce nese název Směry rozvoje podpory venkova prostřednictvím Místních akčních skupin. Je zaměřena na přiblížení vzniku a fungování MAS na území ČR i EU a představení konkrétní MAS Vizovicko a Slušovicko (dále MAS VaS). Hlavním cílem práce je definovat stávající spolupráci MAS VaS s jejich členy a potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz. Specifickým cílem je vytyčení budoucího směru rozvoje venkova právě prostřednictvím MAS VaS, které vycházejí z analýzy dosavadní spolupráce. Ověření či vyvrácení hypotéz probíhalo realizováním 12 standardizovaných rozhovorů a využitím metody stromu problémů (příležitostí), která jasně popsala vazby mezi hlavními problémy (či příležitostmi) spolupráce.

Úvodní kapitola je věnována metodě LEADER, její historii a pečlivém představení jednotlivých principů. Metoda je nedílnou součástí fungování každé MAS na území EU, jelikož její principy jsou pro fungování MAS důležité a závazné. Metoda LEADER v sobě zahrnuje 7 klíčových rysů, které jsou podstatou spolupráce mezi jednotlivými aktéry místního rozvoje. Kapitola dále přibližuje implementaci této metody ve vnitrostátní politice ČR i EU a také její lokální nastavení.

Třetí kapitola se věnuje strukturám MAS v ČR a popisu jejich fungování. Vedle definování činnosti MAS se kapitola soustřeďuje na přípravu strategických dokumentů, jako jsou Integrovaná strategie území a Strategický plán Leader. Právě Strategický plán Leader byl klíčovým faktorem při výběru MAS k podpoře ze strany Ministerstva

zemědělství ČR. MAS mají různé právní formy, které jsou popsány a vysvětleny v druhé části kapitoly. Financování činnosti MAS na rozvoji venkovského území bylo zajištěno v programovacím období 2007–2013 prostřednictvím Programu rozvoje venkova na období 2007–2013 a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, které jsou krátce představeny v této kapitole. Závěr kapitoly nastiňuje rozdělení 174 MAS na podpořené PRV IV.1.1 či III.4.1 a na nepodpořené. Popis jednotlivých typů podpory je velmi důležitý pro správné pochopení fungování MAS jako celku i jako jednotlivých subjektů.

Ve čtvrté kapitole je detailněji představena MAS Vizovicko a Slušovicko i se svou historií a geografickými podmínkami. Hierarchie jednotlivých komisí a výborů je uvedena ve stavu, kdy MAS VaS fungovala jako občanské sdružení, tedy do podzimu 2013. Po změně právní formy na obecně prospěšnou společnost doposud nejsou zcela vydefinované všechny orgány, jelikož se čeká na vydání oficiálních metodik a doporučení ze stran jednotlivých ministerstev. Podstatná část kapitoly se věnuje Integrované strategii a Strategickému plánu Leader, včetně popisu jednotlivých FICHÍ. Během let 2007–2014 bylo realizováno celkem 50 projektů, jejichž rozdělení je obsaženo v závěru kapitoly společně s popisem projektů Spolupráce s ostatními MAS.

Praktická část se věnuje výzkumu, který probíhal prostřednictvím standardizovaných rozhovorů se zástupci obcí, zemědělci, neziskových organizací a podnikatelů. Celkem 12 rozhovorů bylo využito jako zdroj dat a informací, který byly zpracovány podle metody stromu hrozeb a příležitostí. Kapitola přibližuje použité metody a metodiky výzkumu a definuje stávající spolupráci MAS s jednotlivými členy - obcemi, neziskovými organizacemi, podnikateli a zemědělci. V závěru kapitoly jsou potvrzeny či vyvráceny stanovené hypotézy.

Kapitola Jak dále v práci pro venkov? je zaměřena na budoucí orientaci při práci pro venkovské oblasti. Jelikož zájmy venkova jsou upozaděny, je velmi důležitá spolupráce partnerů, která je v této kapitole také popsána. Kapitola nastiňuje možnosti implementace Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), který by měl nahradit nynější metodu LEADER, v operačních programech v novém programovacím období, včetně předběžné finanční alokace. Informace o finanční alokaci nejsou oficiální, jelikož většina operačních programů je nyní v stádiu pracovních verzí. Budoucí směry rozvoje venkova jsou definovány a podrobněji vysvětleny v závěru kapitoly.

2 Metoda LEADER

Zkratka „LEADER“ je francouzského původu a znamená „Vztah mezi jednotlivými aktéry v hospodářském rozvoji venkova“. Principem této metody je získávání zdrojů a energie od subjektů, které by mohly přispět k rozvoji venkova. (Wade a Renne, 2011). Jedním ze základních rysů je vytvoření partnerství mezi soukromým, veřejným a občanským sektorem na regionální úrovni. LEADER je metoda zaměřená na rozvoj venkova jako celku, k uspokojování různorodých oblastí a zájmů, a buduje budování místní kapacity, která dokáže řešit problémy venkovských oblastí. (Čermák, Vozecká a kol., 2011). Iniciativa LEADER se od roku 1991 snažila usilovat o co možná nejlepší způsob zainteresování regionálních účastníků, kteří se dále zajímají o problémy daných oblastí. Tento přístup vzbudil značný zájem nejen v zemích EU, ale i daleko za jejich hranice (European Communities, 2006). Pojem venkov je definován EU pomocí metodiky OECD, která je založena na přepočtené hustotě obyvatelstva. Na úrovni obcí je kritérium pro zařazení dané obce do venkovské oblasti hustota obyvatel menší než 150 ob./km². Na úrovni krajů jsou definovány tři stupně, které odpovídají danému poměru obyvatel kraje žijících ve venkovských obcích. Pokud žije v kraji více než 50 % obyvatel ve venkovských obcích, je kraj definován jako převážně venkovskou oblast. Významně venkovské oblasti jsou takové kraje, v nichž 15 – 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích a v převážně městských oblastech žije méně než 15 % obyvatel v obcích venkovského typu. V ČR patří na úrovni krajů do významně venkovských oblastí pouze Hlavní město Praha (Pěchula a kol., 2006).

Metoda LEADER se stala součástí společné zemědělské politiky EU a již od svého vzniku v roce 1991 byla řízena z Bruselu, čímž umožnila místním společenstvím přímý přístup k fondům EU, aniž by nemuseli čekat na schválení samotné metody vládami členských zemí. Metoda LEADER je od roku 2007 součástí všech národních programů rozvoje venkova, tzv. PRV. Nositelem této metody se staly Místní akční skupiny (MAS) – Local action group (LAG), které naplňují vize a cíle této metody (Wade a Renne, 2011).

2.1 Historie metody LEADER

Metoda LEADER byla představena v roce 1991 jako výsledek iniciativy Evropské unie. (Wade a Renne, 2011). Hlavním cílem bylo posílení potenciálu venkova s využitím místní iniciativy a dovedností, osvojování si dovedností v místním rozvoji a šíření know-how do jiných venkovských oblastí. Metody, které se využívaly ve venkovské problematice před rokem 1990, byly zaměřeny pouze na zemědělce, s pomocí řešení problému velké restrukturalizace v daném odvětví. O druzích a struktuře podpory rozhodovaly státní

a regionální úřady, kdy místní subjekty si nemohly zcela osvojit dané dovednosti, na kterých by v budoucnu mohly dále stavět. Tento model se odborně nazývá „shora dolů“ (European Communities, 2006).

V devadesátých letech se jako nové východisko venkovské problematiky ukázal přístup „zdola nahoru“, kdy se díky zapojení místních společenství postupně přidává hodnota místním zdrojům, tak jak ho má začleněna metoda LEADER. Právě v tomto období se tato metoda začala uplatňovat při sdružování místních projektů, účastníků a zdrojů. Díky zvětšujícímu se významu byla metoda LEADER financována ze strukturálních fondů EU. Rozšiřování metody LEADER probíhalo ve třech generacích: LEADER I (1991–1993) zapojeno 217 MAS, LEADER II (1994–1999) zapojeno 906 MAS a LEADER+ (2000–2006) zapojeno 893 MAS. V tomto období se programy LEADER uskutečňovaly na úrovni členských zemí a byly spolufinancovány z rozpočtu EU. Od roku 2007 byla metoda LEADER integrována do celkové politiky EU, přesněji do oblasti podpory venkova. Metoda LEADER se tedy stala součástí Programu rozvoje venkova, který je spolufinancován v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a také národních zdrojů (European Communities, 2006).

2.2 7 klíčových rysů metody LEADER

Koncepcí metody LEADER je rozhodování na místní úrovni prováděné místními subjekty, což zajistí jasné a transparentní postupy, a také efektivní využití finančních dotací. Tyto postupy by měla podporovat příslušná veřejná správa, která by měla vykonávat také nezbytnou technickou pomoc při přenosu osvědčených postupů. Metoda LEADER obsahuje sedm klíčových rysů, které dohromady tvoří úspěšnou aplikaci této metody v praxi (European Communities, 2006).

2.2.1 Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí

Přístup podle jednotlivých oblastí definuje oblast prováděné politiky jako malé, společensky soudržné a homogenní území, které je specifické společnými tradicemi, potřebami, očekáváními. Místní oblastí se rozumí oblast od 10 000 do 100 000 obyvatel. Přínosem této metody je tedy především to, že umožňuje volit takové aktivity, které uspokojí skutečné potřeby a vedou ke zvýšení místní konkurenceschopnosti. Zvolená oblast musí být ucelená a dokázat nabídnout dostatečné množství lidských, finančních a hospodářských zdrojů pro udržitelnost strategie místního rozvoje (European Communities, 2006).

2.2.2 Přístup „zdola nahoru“

Jedním z nejdůležitějších rysů LEADER je přístup „zdola nahoru“. Aplikace tohoto přístupu v praxi znamená podílení se místních účastníků na rozhodování o strategii a volbě priorit, které mají být pro dané území implementovány. Z praxe ze zemí EU vyplývá, že zvolený přístup by ze strany vnitrostátních a regionálních orgánů nemusel být považován za protiklad přístupu „shora dolů“, ale jako vhodná kombinace s ním pro dosažení co nejlepších výsledků procesu. Aby venkovské politiky členských zemí EU, ale také států usilujících o vstup do EU, byly prováděny způsobem, který je nejlépe přizpůsoben potřebám daného společenství, je velmi důležitá aplikace právě principu „zdola nahoru“. Aby výše zmíněný princip mohl fungovat, je potřeba místní subjekty vyzvat, aby se ujaly vedení a zapojily se. Za místní subjekty můžeme považovat místní populaci jako celek, hospodářské a sociální zájmové skupiny a reprezentativní veřejné a soukromé instituce. Jako výsledek aplikace daného principu by poté mělo být budování kapacit, zvyšování povědomí a zapojení se místní populace, účast zájmových skupin při vypracování strategie místního rozvoje a stanovení jasných akcí (projektů) k realizaci strategie. Zapojení se místních účastníků by mělo trvat během celého procesu provádění strategie, a pomoci tak při realizaci zvolených projektů, vyhodnocování a monitoringu, a také při dalším směřování celého území (European Communities, 2006).

2.2.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru

Třetím rysem metody LEADER je Partnerství veřejného a soukromého sektoru: Místní akční skupina (MAS). Zřízení Partnerství veřejného a soukromého sektoru je stěžejním rysem celé metody LEADER. Mezi úkoly MAS patří stanovit a provádět strategii místního rozvoje, rozhodovat o rozdělení finančních alokací a spravovat je. MAS jsou důležitým subjektem při povzbuzování udržitelného rozvoje daného území, jelikož dokáží soustředit a kombinovat lidské a finanční zdroje jak z veřejného sektoru, tak i ze sektoru soukromého, občanského a neziskového (European Communities, 2006).

2.2.4 Usnadnění inovací

Díky metodě LEADER dochází ve venkovských oblastech k stimulaci nových a inovačních přístupů k rozvoji daných oblastí. Inovace ve venkovských oblastech může mít podobu přenosu a přijetí inovací vyvinutých jinde, modernizace tradičních forem know-how nebo nalézání nových řešení problémů venkova, které se dříve nedokázaly uspokojivě vyřešit. Je velmi důležité, aby inovace byla uchopena v co možná nejširším slova smyslu, jako např. zavedení nového produktu, založení nového podniku či nového procesu. Problém inovací je ve venkovském prostředí mnohem aktuálnější, než ve velkých městech, jelikož venkov je typický malou hustotou obyvatel, nízkou úrovní lidských

a kapitálových zdrojů a téměř žádným propojením s výzkumnými a vývojovými středisky. Proto přijetí nových informačních a komunikačních technologií ve venkovských oblastech může přispět k širšímu přístupu venkovské populace k inovacím (European Communities, 2006).

2.2.5 Integrované a víceodvětvové akce

Aby akce, které jsou zahrnuté v místních strategiích nebyly pouze jednorázového charakteru a měly pro venkovskou oblast co největší přínos, existuje rys Integrované a víceodvětvové akce. Jelikož LEADER není jenom jednododvětvový program, musí místní strategie mít víceodvětvový základ a integrovat různé odvětví činnosti. Prováděné akce a projekty by měly být propojené a koordinované a vytvářet spojení mezi hospodářskými, sociálními, kulturními, environmentálními subjekty a zúčastněnými odvětvími (European Communities, 2006).

2.2.6 Vytváření sítí

Vytváření sítí zajišťuje výměnu dosažených zkušeností, výsledků a know-how mezi různými venkovskými oblastmi, státními správami, skupinami LEADER a organizacemi, které se podílejí na rozvoji venkova v rámci politiky EU. Institucionální sítě jsou financovány Evropskou komisí, které také zajišťuje jejich funkci. Od roku 2007 patří mezi důležité institucionální sítě především Evropská síť pro rozvoj venkova, která je spravovaná Evropskou komisí a také Celostátní síť pro venkov, která je založena každým členským státem (European Communities, 2006). Celostátní síť pro venkov vznikla v České republice v roce 2008 v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Její cíle jsou organizování seminářů a setkávání se aktérů venkovského prostoru, vytváření databáze expertů a poradců, stát se komunikačním a marketingovým nástrojem Programu rozvoje venkova. Kromě institucionálních sítí vznikla také celá řada vnitrostátních (např. síť řeckých a irských skupin), regionálních a místních sítí. Mezi takové sítě také patří Evropské sdružení Leader pro rozvoj venkova – ELARD. Jedná se o mezinárodní neziskovou organizaci, která se prosazuje o zlepšení kvality života na venkově pomocí integrovaného místního rozvoje prostřednictvím metody LEADER. Nyní má za členy více než 800 místních akčních skupin z 22 zemí (Elard, 2014).

2.2.7 Spolupráce

Závěrečným rysem metody LEADER je Spolupráce. Nejedná se o vytváření sítí a poskytování informací, ale o spolupráci místní akční skupiny na společném projektu s jinou skupinou, která uplatňuje metoda LEADER, nebo podobný přístup v jiném regionu.

Díky projektům Spolupráce mohou MAS vyřešit problém, na který nemají potřebnou kapacitu, a který je aktuální také na území jiné MAS. Tyto projekty ovšem nemohou být pouhou výměnou zkušeností, ale musí realizovat konkrétní společný projekt, jako např. společný marketing oblastí zaměřující se na stejný produkt, nebo vytvoření iniciativ pro posílení cestovního ruchu v rámci sdíleného kulturního dědictví. V rámci metody LEADER existují dva typy spolupráce, a to spolupráce mezi různými venkovskými oblastmi na území jednoho státu, a mezinárodní spolupráce, kdy mezi sebou spolupracují skupiny LEADER ze dvou nebo více členských států, nebo spolupracují se skupinami ze třetích zemí, které uplatňují na svém území podobné přístupy (European Communities, 2006).

2.3 Provádění metody LEADER na místní úrovni

Zapojení místních subjektů do metody LEADER začíná zpravidla v okamžiku, kdy je rozhodnuto, že daný členský stát či region bude v budoucnu provádět LEADER. Tento okamžik nastává při vstupu nových členských zemí do EU, anebo zveřejněním výzvy k předkládání návrhů pro skupiny LEADER ve členských zemích EU. Při implementaci metody LEADER se postupuje podle několika kroků (European Communities, 2006).

2.3.1 Budování kapacit

Prvním krokem při aplikaci metody LEADER na místní úrovni je budování kapacit. Pro dobré fungování této metody je důležité, aby místní účastníci měli dovednosti a znalosti z oblasti řízení projektů. Velmi důležitým hlediskem je také dostatečné množství lidských zdrojů a financí pro úspěšné řízení projektů. V minulosti se problematika budování kapacit řešila „za pochodu“ a proto se v posledních letech k budování kapacit využívají sítě a komunikační nástroje, díky nimž se získávají informace o metodě LEADER, a zvyšuje se zájem místních subjektů o přípravu strategie místního rozvoje. Díky procesu budování kapacit se místní subjekty seznámí s metodou LEADER a lépe tak tento přístup mohou šířit, účastnit se ho a mít z něj prospěch (European Communities, 2006).

2.3.2 Sdružování místních účastníků

Aby daný region mohl definovat a řešit své potřeby, je důležité sdružovat místní účastníky formou porad, seminářů či tvůrčích dílen. Zainteresovaní účastníci při poradách a seminářích podnítí vznik myšlenek, seznámí se s různými názory a s připravovanými či realizovanými projekty v jejich oblasti zájmu (European Communities, 2006).

2.3.3 Analýza území

Před samotnou přípravou strategie místního rozvoje je důležitým krokem provedení analýzy místní venkovské oblasti, při které se určí „kapitál území“, ať už se jedná o

demografickou stránku, environmentální, či o oblast kulturního dědictví. Cílem analýzy je zjištění jedinečných rysů, které by měly být rozvinuty, a také které by měly vést k vytvoření možných strategií místního rozvoje. Vytvořená analýza zabývající se danou oblastí se stane podkladem k střednědobému a dlouhodobému pohledu místních účastníků na tuto oblast. Důležité je veřejné projednání zanalyzovaných oblastí a různých vizí budoucnosti tak, aby byla v co největší shodě vybrána nejlepší strategie pro danou oblast (European Communities, 2006).

2.3.4 Určení stávajících činností/iniciativ

Po provedení analýzy je důležitým krokem přezkum stávajících a naplánovaných opatření a zjištění, které iniciativy již existují. Díky tomuto procesu se snižuje riziko duplicity implementovaných opatření a lze velmi přesně určit, které iniciativy mají být nahrazeny, a na které se má navazovat (European Communities, 2006).

2.3.5 Vytváření partnerství

Během analýzy území je vyžadováno zvýšení povědomí a zapojení se místních aktérů při hledání silných a slabých stránek a také potřeb a očekávání dané oblasti. Při tvorbě plánování strategických rozhodnutí pro danou oblast vyžaduje přístup „zdola nahoru“ zapojení různých zájmových skupin (např. formou vytvoření pracovních skupin). Výsledkem územní analýzy místních účastníků je vytvoření MAS. MAS je partnerství, na kterém se společenství místních účastníků shodlo, a které dokáže účinně provádět přístup místního rozvoje (European Communities, 2006).

2.3.6 Příprava strategie místního rozvoje

Metoda LEADER na místní úrovni je vyjádřena v dokumentu o strategii místního rozvoje, který zahrnuje stanovení cílů, definice strategických priorit a pořadí kroků, které mají být realizovány. Kvalita tohoto dokumentu bude důležitá při předkládání návrhů jednotlivých MAS pro iniciativu LEADER. Úspěšné MAS jsou vybírány národními orgány a získávají prostředky na provádění jejich místní strategie (European Communities, 2006).

2.4 Metoda LEADER v praxi

V programovacím období 2007–2013 se metoda LEADER stala základním prvkem každého programu pro rozvoj venkova členských zemí. Z každého takového programu rada EU v roce 2005 stanovila minimální alokaci pro přístup „zdola nahoru“ na 5 % z prostředků EU. LEADER se stal samostatnou prioritní osou a nositelem této metody v praxi se staly MAS. Finanční prostředky, které MAS získaly, jsou použity na budování kapacit a povzbuzení nutné k vytvoření místních strategií, dále pak na provozní náklady MAS a v neposlední řadě na spolufinancování aktivit (projektů), které jsou v souladu

se strategií místního rozvoje a projekty spolupráce (European Communities, 2006). Velikost celkové finanční alokace pro metodu LEADER mohou jednotlivé zainteresované země zvýšit, tak jako to pro programové období 2007–2013 udělali v Irsku, kdy rozpočet metody LEADER zvýšili téměř na trojnásobek. Česká republika v tomtéž programovacím období vyčlenila na metodu LEADER pouze „povinných“ 5 % z Programu rozvoje venkova (dále PRV), což odpovídalo cca 25 mil. EUR (Wade a Renne, 2011).

2.5 Implementace programu Leader do vnitrostátní politiky

Program Leader podle Evropského střednědobého hodnocení programu LEADER+ se může ve vnitrostátní politice zakotvit ve třech formách.

2.5.1 Strategické pojetí

V Rakousku je program LEADER definován jako průkopník, inkubátor a specialista na mezery na trhu v dané oblasti podpory. Tato forma se nazývá strategické spojení. Metoda LEADER se může stát „lavinovým efektem“ rozvoje venkova, jestliže bude zajištěna podpora ze strany programů hlavního proudu. Iniciativa LEADER se může stát laboratoří pro inovativní rozvoj venkova, která může zvýšit pozornost nových organizátorů projektů a může přinést odlišné profily a pojetí samotné iniciativy. Mezi podmínky úspěšné implementace programu LEADER formou strategického spojení patří především efektivní komunikace mezi zúčastněnými stranami v oblastech týkající se programu LEADER, dále pak účinná koordinace mezi regionálními a národními správami a v neposlední řadě také kvalitní technická pomoc pro žadatele o projekt (Wade a Renne, 2011).

2.5.2 Plné začlenění

V zemích jako jsou Finsko nebo Irsko se program LEADER plně začlenil do hlavního proudu politiky rozvoje venkova. Znamená to tedy, že tento program se stal hlavní složkou, která formuje ostatní opatření venkovského a místního rozvoje. Země, jež používají plné začlenění programu LEADER, jsou typické sdílenými a komplexními strategiemi pod jednou střešou a koordinací na úrovni programu tak, aby se nepřekrýval program LEADER a opatření podobných programů hlavního proudu politiky rozvoje venkova (Wade a Renne, 2011).

2.5.3 Lokální nastavení

Lokální nastavení implementace programu LEADER je typické pro Řecko a Portugalsko, kde MAS dokážou působit jako místní rozvojové agentury i při špatné koordinaci na vyšších úrovních rozhodování. Mezi hlavní činnosti MAS patří předávat finanční prostředky nejvhodnějším příjemcům v dané oblasti. Aby MAS mohly plnit danou funkci rozvojové agentury, musí mít vysokou míru autonomie a na lokální úrovni důvěryhodné

a kooperativní prostředí. Mezi důležité podmínky lokálního nastavení programu LEADER patří kvalifikovaný a dotovaný personál, který disponuje sociálními a ekonomickými dovednostmi na úrovni MAS (Wade a Renne, 2011).

3 Struktury Místních akčních skupin v České republice

Místní akční skupiny (dále MAS) jsou založeny jako společenství veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni, využívající principu partnerství a spolupráce s místními subjekty. Hlavní činností MAS je budování partnerství a sjednocování místních lidí, a podporovat dobrovolnickou činnost na různých aktivitách venkovanů (NS MAS, 2009). Územní působnost MAS je definována jako subregionální území s 10 000 až 100 000 obyvateli, které leží na celém území České republiky vyjma Hlavního města Prahy a všech měst, jež mají více než 25 000 obyvatel. Členy MAS se mohou stát fyzické i právnické osoby, které mají sídlo nebo svou provozovnu na území dané MAS bez ohledu na druh jejich činnosti, či počtu zaměstnanců (Mze, 2007). Jednotlivé MAS se sdružují do Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, která prezentuje MAS a také komunikuje a spolupracuje s příslušnými institucemi na úrovni ČR i EU (NS MAS, 2014a).

3.1 Místní akční skupiny

Vznik MAS byl iniciován v roce 1991 Evropskou komisí jako realizátor a iniciátor metody LEADER ve všech členských zemích tehdejší EU. Již v prvním programovém období (1991–1995) aplikace metody LEADER byl vznesen požadavek na založení oficiálních sdružení, která vznikla za účelem aplikace struktury nových principů spolupráce, jež v mnoha státech byla nová a neznámá. Počet MAS nadále rychle rostl díky aplikaci iniciativ LEADER II. (období 1996–1999) a následné iniciativě LEADER+ aplikované v letech 2000–2006. Během iniciativy LEADER + vzrostl počet MAS na 893 a po vstupu nových členských států v roce 2006 se počet MAS odhaduje až k 1500 (Wide a Rinne, 2008).

Podle nařízení EU MAS uplatňují partnerský přístup při místním rozvoji a navrhuji ucelenou strategii místního rozvoje, která obsahuje prvky metody LEADER, jako jsou vytvoření partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, přístup „zdola nahoru“, uplatňování inovačních přístupů, provádění projektů spolupráce a vytváření sítí místních partnerství. EU dále definuje MAS jako skupinu, vzniklou iniciativami LEADER II. nebo LEADER+ nebo jako skupinu podle metody LEADER. MAS se může stát také nová skupina, jež zastupuje místní partnery z jednotlivých společensko-ekonomických odvětví. Na úrovni rozhodování musí činit alespoň 50 % podíl hospodářských a sociálních partnerů a zástupců zemědělců, žen či mladých lidí z venkovského prostoru. Aby MAS mohla čerpat finanční prostředky, musí prokázat schopnost provádět a definovat strategii rozvoje pro danou oblast na venkově. Tato oblast musí být ucelená a dokázat nabídnout dostatečné

kritické množství finančních, hospodářských a především lidských zdrojů, které zajistí udržitelnost strategie rozvoje. EU nařizuje řídicímu orgánu, aby zajistil zvolení správního a finančního vedoucího zastupující MAS, který by spravoval veřejné prostředky a zajišťoval podporu činnosti partnerství. Druhou možností je spojení MAS ve společné struktury, které zajistí uspokojivou činnost partnerství a dokážou spravovat veřejné prostředky. MAS provádějí strategii místního rozvoje prostředním zveřejnění výzev k předkládání návrhů nebo předložení probíhajícího projektu, či přijímání žádostí o podporu a jejich posuzování. V rámci podpory jednotlivých opatření stanovuje také výši podpory a kritéria výběru jednotlivých žádostí o podporu. Během své činnosti je MAS také povinna provádět monitorování provádění strategie místního rozvoje a vytvořit hodnotící činnosti, které se strategií souvisí (Wide a Rinne, 2008).

3.2 Integrovaná strategie území

Jednou z podmínek čerpání finančních prostředků MAS z národních programů rozvoje venkova je vypracování strategií rozvoje území. Integrovaná strategie území je tzv. „zastřešující“ strategie, která se dotýká všech problémových oblastí a není omezena nařízením jednotlivých programů. MAS, které se chtěly zapojit do čerpání finančních prostředků přes program LEADER musely také vytvořit Strategický plán Leader (SPL), který vycházel z integrované strategie daného území a obsahoval témata a činnosti, které byly podporovány programem LEADER (Pelc a kol., 2009).

3.3 Strategický plán Leader

SPL je dokument, který vypracovala MAS interně či externě, a který poskytuje souhrn cílů, priorit, opatření a změn, které vedou k rozvoji daného území. Podle metodik vydaných Ministerstvem zemědělství ČR byla vytvořena závazná struktura všech SPL. Samotný dokument je složen s celkem jedenácti částí

3.3.1 Základní údaje

Úvod dokumentu SPL se věnuje základním identifikačním údajům, jako jsou přesný název žadatele (tedy MAS) a jeho právní forma, dále pak způsob zpracování strategie a zapojení se místních aktérů. Pokud SPL určité MAS tvoří část ucelené místní rozvojové strategie MAS, je nutné uvést přesný název této ucelené strategie. MAS má také povinnost uvést v první části SPL také identifikační údaje expertních spolupracovníků, kteří se na přípravě SPL podíleli. V části SPL, které se zabývá území MAS, žadatel poskytne informace o rozloze, počtu obyvatel, hustotě osídlení a míry nezaměstnanosti na území, které územně patří k žadateli (Mze, 2008).

3.3.2 Analytická část

Analytická část zprvu hodnotí dotčené území z hlediska sídelní struktury, vývoje ekonomiky, občanské vybavenosti, životního prostředí nebo technické a dopravní infrastruktury. Další část analýzy území definuje shodné či styčné charakteristiky území. Velmi důležitou roli hraje SWOT analýza daného území, která definují silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti venkovské oblasti (Mze, 2008).

3.3.3 Strategický přístup a jednotlivé opatření

Ve strategickém přístupu jsou definovány jednotlivé priority a cíle SPL, způsob dosahování těchto cílů, zapojení inovačních prvků, a v neposlední řadě je uveden transparentní finanční plán, který obsahuje rozdělení prostředků mezi jednotlivé fice. Priority a cíle budou realizovány pomocí tzv. FICHÍ – opatřeními, které jsou velmi důležitou součástí dokumentu SPL. Definice jednotlivých FICHÍ musí být velmi kvalitně zpracována, jelikož se FICHE stávají důležitými dokumenty pro budoucí žadatele o dotaci přes MAS. Do definice fice mimo jiné patří název a číslo fice, zařazení do osy PRV, kategorie příjemců podpory, bodovací kritéria, forma a výše podpory a monitorovací kritéria (Mze, 2008).

3.3.4 Příjemce – Místní akční skupiny

V dalších třech částech SPL je uveden seznam členů MAS, zapojení partnerů do přípravy SPL a otevřenost MAS. Jedna část SPL se věnuje organizaci a zdrojům MAS, kdy je definována struktura, rozdělení odpovědnosti a také lidské zdroje - zaměstnanci. Významná část dokumentu je věnovaná administrativním postupům při realizaci SPL - propagace SPL na území MAS, postup při výběru projektů, realizace projektů, kontrolní činnosti a monitoring, evaluace či archivace (Mze, 2008).

3.3.5 Zkušenosti, spolupráce, zapojení místních partnerů

Závěr SPL popisuje zkušenosti dané MAS v programech založených na metodě LEADER a také meziregionální nebo příhraniční spolupráci při v projektech podporující metodu LEADER. Zapojení žen, mladých lidí a zemědělců daná MAS dokládá na počtu členů v jejich orgánech nebo různých pracovních skupinách (Mze, 2008).

Činnost MAS ve členských zemích je od roku 2007 v rámci zemědělské politiky vyčleněna do samostatné osy Leader, která je součástí národních programů rozvoje venkova, jenž zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

3.4 EAFRD

Evropský zemědělský fond pro rozvoje venkova (EAFRD) se stal v programovacím období 2007-2013 nejdůležitějším nástrojem pro podporu rozvoje venkovských oblastí

zemí EU. Tento fond nepatří mezi strukturální fondy EU a netýká se tedy sociální a hospodářské soudržnosti, ale je součástí společné zemědělské politiky EU. Celkový rozpočet na rozvoj venkova v programovacím období 2007–2013 byl schválen ve výši 77,66 mld. EUR, přičemž nejvíce prostředků z programu plyne do Polska, Německa, Itálie, Španělska a Francie. (König, 2009).

3.4.1 Financování EAFRD

Financování EAFRD v ČR v programovacím období 2007–2013 je realizováno prostřednictvím čtyř prioritních os Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 (Boháčková a Hrabánková, 2009).

OSA I- Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Opatření osy I jsou zaměřena na podporu vědomostí a zdokonalování lidského kapitálu formou odborného vzdělávání či využívání poradenských služeb. Důležitá jsou opatření zaměřená na modernizaci zemědělských hospodářství, přidávání hodnoty zemědělským a lesnickým produktům, či spolupráce při vývoji nových produktů. Příspěvek EAFRD je cca 630 mil. EUR, což odpovídá 22 % rozpočtu PRV ČR 2007–2013 (Boháčková a Hrabánková, 2009).

OSA II- Zlepšení životního prostředí a krajiny

Opatření osy II jsou zaměřena na zemědělskou činnost na území spadající do NATURA 2000, dále pak na podporu dobrých životních podmínek zvířat a na udržitelné využívání lesní půdy. Příspěvek EAFRD na osu II je cca 1 554 mil. EUR, což odpovídá 55 % rozpočtu PRV ČR 2007–2013 (Boháčková a Hrabánková, 2009).

OSAIII - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Opatření se týkají zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, diverzifikace hospodářství venkova, vzdělávání hospodářských subjektů a také získávání informací a propagace za účelem zapojení se do přípravy a provádění strategie místního rozvoje. Příspěvek EAFRD na tyto opatření činí 477 mil. EUR, tedy 17 % rozpočtu PRV ČR 2007–2013 (Boháčková a Hrabánková, 2009).

OSA IV - Leader

V této ose je podpořena strategie místního rozvoje jednotlivých oblastí, která je určená venkovským územím, dále také partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, jež představují místní akční skupiny, přístup zdola, který je typickým pro metodu LEADER, víceodvětvové navrhování a provádění strategie, uplatňování inovačních přístupů, vytváření sítí místních partnerství a realizace projektů spolupráce. Na osu IV. Leader

vyčlenil EAFRD 140 mil. EUR, které pokryjí 5 % PRV ČR 2007–2013 (Boháčková a Hrabánková, 2009).

Důraz Osy IV je kladen především na iniciativu místních samospráv – místních akčních skupin. Právě MAS dokážou velmi dobře využívat a iniciovat potenciál místního rozvoje. Opatření v rámci Osy IV patří k opatřením týkající se rozvoje venkova, jelikož podle definování EU jsou všechny regiony ČR na úrovni NUTS II kromě Prahy definovány jako venkovské regiony (Boháčková a Hrabánková, 2009).

3.5 Implementace Místních akčních skupin v České republice

MAS jsou ve všech členských státech EU úzce spjaty s metodou LEADER. Proto implementace MAS do dotační politiky České republiky je závislá na implementaci metody LEADER v ČR. Metoda LEADER se velmi dynamicky rozšiřovala v letech 2003–2006 díky Programu obnovy venkova na léta 1991–2006, jenž byl společně předložený ministerstvem zemědělství, ministerstvem životního prostředí a ministerstvem pro hospodářskou politiku a rozvoj, a přijat vládou České republiky dne 29. května 1991. V roce 1996 se hlavním koordinátorem tohoto programu stalo nově založené ministerstvo pro místní rozvoj a v roce 1998 připravilo novelizaci, která byla zaměřena na obnovu a rozvoj venkova. (Kadeřábková a Peková, 2012). Do přípravy zaměřené na obnovu a rozvoj venkova vložila Česká republika 6,5 mil. Kč a tak podpořila významný rozmach metody LEADER na českém území. První vlna vzniku MAS se datuje do roku 2004, kdy byl hlášen ministerstvem zemědělství program LEADER ČR. V roce 2004 ministerstvo zemědělství vypisuje a realizuje kromě národního programu LEADER ČR také program LEADER+, který je dotovaný z EU. (NS MAS, 2014b)

3.5.1 LEADER ČR

LEADER ČR byl národní program vyhlášený ministerstvem zemědělství, který si kladl za cíl vybudovat základnu fungujících MAS, které by dokázaly realizovat místní strategii a byly schopny připravit a administrovat projekty. Na financování programu se podílel výhradně státní rozpočet, nebyly zde žádné finanční transfery z EU. Prostředky byly určeny na investiční projekty, jako např. nákup zemědělské techniky, ale také na tvorbu provázanosti jednotlivých prvků a sítí, tedy správné fungování MAS, jako nositele a realizátora rysů metody LEADER. Program LEADER ČR se stal důležitým dotačním programem, díky němuž se podařilo vytvořit síť MAS ještě před začátkem programovacího období 2007–2013, kdy již subjekty typu MAS mohli čerpat finanční prostředky z nově vytvořeného Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Působnost programu LEADER ČR byla v letech 2004–2008, kdy vyhlašování výzev probíhalo vždy jednou ročně (Mze, 2007).

3.6 Právní formy MAS v ČR

Podle PRV ČR 2007–2013 mohou být příjemci dotace z Osy IV Leader MAS které mají právní formu obecně prospěšné společnosti (o.p.s.), občanského sdružení (o.s.) nebo zájmové sdružení právnických osob (z.s.p.o.). MAS nemůže mít právní formu obchodní společnosti.

3.6.1 Občanské sdružení

Právní formu občanského sdružení v programovacím období 2007–2013 používala většina MAS na území ČR. Podle Národní sítě Místních akčních skupin bylo ke dni 1. 12. 2013 ze 174 MAS bylo občanskými sdruženími 108 MAS. MAS při aplikaci této právní formy musely dodržet zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Návrh na registraci občanského sdružení se podává ministerstvu vnitra České republiky a musí obsahovat název sdružení, sídlo, cíl činnosti, orgány sdružení, zásady hospodaření a ustanovení o organizačních jednotkách. Pokud je návrh v pořádku jsou stanovy MAS potvrzeny ministerstvem, MAS, které mají formu občanského sdružení řídí předseda a místopředseda, kteří jsou také statutárními zástupci dané MAS. Občanské sdružení podle výše uvedeného zákona nesmí provádět výdělečnou činnost. Zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů byl od 1. 1. 2014 nahrazen zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jenž občanské sdružení přeměnil na spolky (Sbírka zákonů, 2014).

3.6.2 Obecně prospěšná společnost

Pravidla o činnosti obecně prospěšné společnosti (o.p.s.) ustanovuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, na který se odvolává PRV ČR 2007–2013. Vznik obecně prospěšné společnosti podle tohoto zákona je podmíněn zakládající smlouvou podepsanou všemi zakladateli, která musí obsahovat název a sídlo zakladatelů, název a sídlo obecně prospěšné společnosti, druh obecně prospěšných služeb, dobu na kterou se o.p.s. zakládá, identifikační údaje členů správní a dozorčí rady, hodnotu majetkových vkladů a způsob zveřejňování výroční zprávy. Obecně prospěšná společnost je zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností, který vede soud tomu ze zákona určený. Tímto dnem tedy obecně prospěšná společnost vzniká. MAS, které mají formu o.p.s. pak mají ve své struktuře ředitele, který řídí danou společnost, je statutárním zástupcem a je jmenován a odvoláván správní radou. Obecně prospěšná společnost výsledek svého hospodaření musí převést do rezervního fondu, který používá ke krytí budoucích ztrát (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2014). Podle NS MAS ČR bylo celkem 64 MAS uvedeno jako obecně prospěšná společnost. S účinností nového občanského zákoníku se velká část MAS, které měli právní formu občanského sdružení, se ke konci roku 2013 přetransformovala na o.p.s. Důvodem byl faktický zánik občanských

společností a nahrazení právní formou spolek. Tomuto kroku se MAS chtěli vyhnout a proto do konce roku 2013 zažádali o změnu právní formy z o.s. na o.p.s.

3.6.3 Zájmová sdružení právnických osob

Právní forma zájmového sdružení právnických osob (dále jen „sdružení“) je nejméně rozšířenou mezi MAS na území ČR. Tuto právní formu si vybralo pouze šest MAS, především z Moravskoslezského kraje. Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů stanovuje ke vzniku zájmového sdružení právnických osob zakladatelskou smlouvu, nebo schválení o založení sdružení na ustanovující členské schůzi. Ke smlouvě nebo k zápisu je nutné doložení stanov, které obsahují název, předmět a sídlo sdružení, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, orgány sdružení a vymezení jejich působnosti. Sdružení je právnickou osobou, která za nesplnění svých povinností odpovídá svým majetkem. Sdružení vzniká dnem zápisu do registru sdružení vedeného u krajského úřadu. Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník přestal mít účinnost od 1. 1. 2014, kdy vešel v platnost zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jenž již dále neumožňuje registraci nových zájmových sdružení právnických osob (Sbírka zákonů, 2014).

3.7 Místní akční skupiny a zdroje

MAS na administrativní provoz a realizaci svého Strategického plánu Leader získávají finance z více zdrojů. Hlavním zdrojem finanční podpory je zapojení se do Programu rozvoje venkova ČR pro období 2007–2013, který finančně podporuje rozvoj venkovských oblastí metodou LEADER. Druhým významným zdrojem jsou členské příspěvky členů MAS, kteří přispívají na chod kanceláře a administraci jednotlivých podpořených projektů.

3.7.1 Osa IV PRV ČR 2007–2013

Cílem tohoto opatření je růst konkurenceschopnosti lesnictví a zemědělství a také kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace ekonomiky. Druhým cílem je zavedení místní rozvojové strategie do systémů rozvoje venkova a třetím cílem je samotné uplatňování metody LEADER. V rámci Osy IV Leader jsou podporovány pouze taková subregionální venkovské území, která mají počet obyvatel v rozmezí 10 000–100 000, na celém území České republiky. Výjimku tvoří území hl. města Prahy a také území měst, která mají více než 25 000 obyvatel. Toto území musí být souvislé s vymezenou hranicí, a mít společnou charakteristiku území a problémy. Musí také existovat souhlas všech dotčených obcí se zařazením svého území do územní působnosti MAS a o seznámení s daným Strategickým plánem Leader (Mze, 2007).

Celý program je v gesci Ministerstva zemědělství ČR, které zřídilo svoji platební agenturu- Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), jež se stala zprostředkovatelem finanční podpory z EU a národních zdrojů. SZIF administruje a kontroluje platby z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF), z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a také z Evropského rybářského fondu (EFF). Na programovací období 2007–2013 byla finanční alokace Osy IV Leader stanovena na nejnižší možné míře, tedy 5 % z celého PRV 2007–2013, přesně tak, jak EU vydala závazné stanovisko k nejnižší možné podpoře metody LEADER. V ČR tedy celková finanční alokace na tuto osu byla stanovena na 175 969 147 EUR, kdy příspěvek z EAFRD tvoří 80 % celkové alokace, tedy 140 775 318 EUR a příspěvek z národních zdrojů je 35 193 829 EUR, což odpovídá 20 % celkové alokace Osy 4 Leader. Finanční alokace osy je rozdělena na tři opatření – Místní akční skupina, Realizace místní rozvojové strategie a Realizace projektů spolupráce (Mze, 2007).

VI.1.1 Místní akční skupina

V rámci opatření IV. 1. 1 jsou podpořeny MAS vybrané Hodnotitelskou komisí ministerstva zemědělství a realizují svůj Strategický plán Leader. Podporu lze poskytnout na (tzv. způsobilé výdaje):

- provoz MAS (nájemné, telefon, vytápění, elektřina, cestovní náklady),
- administrativu (vyhlášení výzvy k podávání žádostí, příjem a administrativní kontrola žádostí, hodnocení projektů a kontrola realizace projektů) ,
- poradenství s realizací Strategického plánu Leader (nákup poradenských služeb),
- aktualizace Strategického plánu Leader, nebo jeho příprava na nové programovací období.

Finanční podpora režijních výdajů MAS je vyplácena prostřednictvím SZIF po předložení soupisu vynaložených nákladů. Výše podpory formou nenávratné dotace na realizaci Strategického plánu Leader činí maximálně 20 % z finanční částky na realizaci SPL. Veřejná podpora 100 % všech způsobilých výdajů se týká veřejné podpory na provoz, administrativní činnost a poradenské služby (Mze, 2007).

IV. 1. 2 Realizace místní rozvojové strategie

Opatření IV. 1. 2 Rozvoj místní strategie je určeno na finanční podporu projektům místních žadatelů. Tyto projektu musí být v souladu s SPL dané MAS a jsou vybrány podle předem stanovených kritérií výběrovou komisí MAS. Výběrové komise musejí v bodovém hodnocení jednotlivých projektů brát v potaz kritérium uplatnění inovačních postupů. Výběr projektů místních žadatelů probíhá vždy minimálně jednou ročně v rámci výzvy vyhlášené ministerstvem zemědělství. Aby žadatel získal danou finanční dotaci, musí on i jeho projekt splňovat několik kritérií:

- projekt musí být realizován na území působnosti dané MAS,
- způsobilé výdaje projektu musí být financovány pouze z jednoho zdroje financování EU,
- projekt splňuje platnou právní úpravu a je v souladu s SPL,
- žadatel musí splňovat podmínky dané MAS.

Příjemci této finanční dotace jsou definováni v SPL dané MAS, která se řídí podmínkami opatření os I až III. Mezi nejčastější typy příjemců dotací patří obce, podnikatelé (mikropodniky), soukromí zemědělci, církve a jiné neziskové organizace. Výše poskytnuté dotace záleží vždy na podmínkách jednotlivých FICHÍ SPL konkrétní MAS. Poskytnutá dotace je proplácena SZIF přímo předkladatelům projektu, nikoliv přes MAS (Mze, 2007).

IV. 2.1 Realizace projektů spolupráce

Opatření IV. 2. 1 Realizace projektů spolupráce klade důraz na spolupráci MAS v rámci území ČR, ale také na spolupráci na úrovni nadnárodní. Díky projektům spolupráce dokážou MAS využít příkladů nejlepší praxe k přenosu znalostí a posílení inovativních postupů. Projekty jsou vybírány Hodnotitelskou komisí na základě kritérií přijatelnosti a počtu dosažených bodů. Výzvy k předkládání projektů probíhají vždy minimálně jednou za rok (Mze, 2007).

Podmínky poskytnutí podpory ze strany ministerstva zemědělství jsou následující:

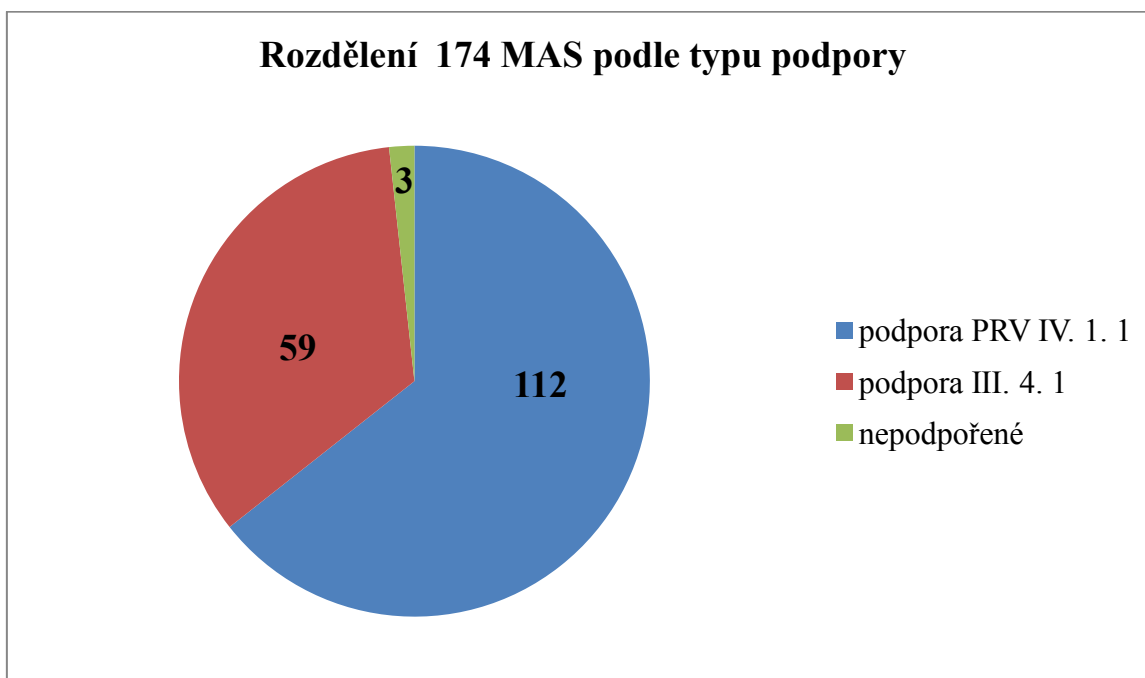
- žádost o dotaci musí být v souladu s SPL, platnou právní úpravou a závaznými pravidly,
- způsobilé výdaje projektu mohou být financovány pouze z jednoho zdroje financování EU,
- mezi partnery projektu je uzavřena Smlouva o spolupráci.

Výše dotace pro projekty spolupráce je 90 % všech uznatelných výdajů, které se musí řídit prováděcími předpisy a být v souladu s PRV a SPL. Forma poskytnuté dotace je přímá nenávratná dotace (Mze, 2007).

3.8 Formy podpory MAS

Formy podpory MAS na území ČR jsou v podstatě tři. Jedná se o MAS podpořené PRV IV. 1. 1, MAS podpořené PRV III. 4. 1 a nepodpořené MAS. Rozdělení MAS podle formy podpory vystihuje následující graf.

Graf 3.1 Rozdělení MAS podle typu podpory

Zdroj: vlastní zpracování

3.8.1 Podpora PRV IV. 1. 1

MAS podpořené PRV IV. 1. 1 získávají na administrativní zajištění svého chodu finanční prostředky z Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013, osy 4 Leader a opatření IV. 1. 1 Místní akční skupina. V roce 2007 podalo žádost do programu LEADER 2007–2013 celkem 102 MAS. Výběrem vhodných MAS byla pověřena Hodnotitelská komise složená ze jmenovaných odborníků. Mezi podmínky a výběrové kritéria patřily:

- MAS tvoří vhodné partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, který má min. 50 % zástupců v rozhodovacích orgánech
- MAS má povinné orgány, které zajišťuje realizaci SPL,
- oblast SPL musí být ucelená a mít dostatečné kritické množství lidských a finančních zdrojů,
- členové MAS musí mít na území MAS trvalé bydliště, sídlo firmy, či provozovnu,
- MAS předloží kvalitní SPL na období 2000–2013,
- MAS může pro své výdaje použít pouze jeden zdroj financování EU.

Na základě těchto kritérií Hodnotitelské komise vybrala v I. kole 48 MAS. V roce 2008 proběhlo druhé kolo výběru, kde z 84 podaných žádostí uspělo 32 MAS. Celkem tedy ve dvou kolech výběru bylo vybráno 80 MAS, což naplnilo předpokládaný limit počtu MAS, které budou působit na území ČR v letech 2007–2013. Ovšem tehdejší ministr zemědělství Mgr. Petr Gandalovič rozhodl, že ve druhém kole výběru bude vybráno dalších 32 (Mze, 2007).

Celkový počet podpořeným MAS na období 2007–2013 je tedy 112. Pořadí výběru dané MAS se stalo důležitým faktorem při stanovení podpory ze strany PRV. MAS, které byly vybrány v prvním a druhém kole, získaly více finančních prostředků na administraci projektů a také rozdělovaly více peněz pro místní žadatele, oproti MAS, jež byly vybrány po rozhodnutí ministra zemědělství.

3.8.2 Podpora PRV III. 4. 1

V roce 2012 vzniklo v rámci PRV nové opatření III. 4. 1 Získávání dovedností, animace a provádění. V rámci tohoto opatření jsou podpořeny místní partnerství (tedy MAS), které pracují v principech LEADER a připravují integrovanou strategii území. Podpořené MAS mohou takto navázat spolupráci s MAS, která již realizuje svůj SPL a byla podpořena v rámci opatření IV. 1. 1 Místní akční skupiny. Padesát devět podpořených MAS na získávání dovedností, animace a provádění mohou finanční prostředky čerpat na tyto uznatelné výdaje:

- studie a externí poradenské služby,
- vzdělávání zaměstnanců a členů místního partnerství,
- informační opatření a propagační akce,
- osobní a cestovní výdaje.

Výše dotace je stanovena na 100 % všech uznatelných výdajů, které musí být ovšem realizovány nejpozději do 30. 6. 2014. Forma dotace je přímá nenávratná dotace. Takto podpoření MAS ovšem nemají dotaci na realizaci svého SPL, tudíž nemohou podpořit projekty místních žadatelů o dotaci (SZIF, 2014).

3.8.3 Nepodpořené MAS

Počet nepodpořených MAS se až do roku 2012 pohyboval v desítkách. Ovšem drtivá většina z těchto MAS získala podporu na animaci a získávání zkušeností z osy III PRV ČR. Jelikož některé MAS vznikají až v posledních měsících, nemohly tuto dotaci získat. A právě takové MAS jsou na začátku roku 2014 zcela nepodpořené, jedná se o MAS Blaník, MAS Mníšecko a MAS Šternbersko, které vznikly již v roce 2006. Tyto MAS neadministrují žádné žádosti o dotace místních žadatelů či chod kanceláře. Přípravu integrované strategie na programovací období 2014–2020 musí financovat ze svých zdrojů, především z členských příspěvků (NS MAS ČR, 2014c).

4 Místní akční skupina Vizovicko a Slušovicko

4.1 Obecná charakteristika

Místní akční skupina Vizovicko a Slušovicko (dále MAS VaS) byla do listopadu roku 2013 občanským sdružením dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Kvůli novému občanskému zákoníku se MAS VaS transformovala na obecně prospěšnou společnost. Jelikož v programovacím období 2007–2013 MAS VaS realizovala svou rozvojovou strategii pomocí PRV 2007–2013 jako občanské sdružení i se svými orgány, bude v této práci představena MAS VaS ve formě občanského sdružení.

MAS VaS je sdružení fyzických, právnických osob, neziskového, soukromého a veřejného sektoru. Seskupuje subjekty, které působí na území mikroregionů Vizovicka a Slušovicka, a také na katastru obce Vlčková. Cílem MAS VaS je zlepšit kvalitu života na venkově, podpora drobného podnikání a zemědělství na území MAS a podpora udržitelného rozvoje v daném území.

4.1.1 Historie

Vzniku MAS VaS předcházely čtyři důležité události:

- vznik Mikroregionu Vizovicko (rok 2000) a zahájení spolupráce na úrovni veřejného sektoru,
- vznik Mikroregionu Slušovicko (rok 2007),
- akční přístup nově zvolených obecních zastupitelů ve volbách, kteří si uvědomovali společné problémy a zájmy území Vizovicka a Slušovicka,
- pozitivní zkušenosti a reference o fungování MAS Hornolidečsko, které již dokázalo úspěšně realizovat místní partnerství v rámci Leader ČR a POV.

V lednu 2007 proběhl informační seminář, jehož cílem bylo seznámit účastníky s iniciativou LEADER a principy fungování MAS. Mezi účastníky byli zástupci obcí, neziskového sektoru a také podnikatelů. Závěr toho semináře vyústil ve snahu založit Místní akční skupinu Vizovicko a Slušovicko a zúčastnit se programů LEADER ČR a LEADER+.

Ustanovující schůze MAS VaS se uskutečnila 23. ledna 2007, na níž byly schváleny stanovy a provedena volba orgánů podle komunitního zastoupení (poměr soukromého, veřejného a neziskového sektoru podle pravidel LEADER) a geografického hlediska (geografická vyváženost volených zástupců). Registrace MAS VaS u Ministerstva vnitra ČR proběhla dne 8. února 2007 (MAS VaS, 2012).

4.1.2 Geografie

MAS VaS působí na území dvaceti obcí, z toho počtu jsou dvě města – Vizovice a Slušovice. Celková rozloha daného území je 176 km². Mapa, na níž jsou zobrazeny obce, je zobrazena níže. Zakládajícími členy byl Dobrovolný svazek obcí - Mikroregion Slušovicko (obce žlutou barvou) a Mikroregion Vizovicko (obce zelenou barvou). V průběhu fungování MAS VaS se mezi obce připojila obec Vlčková, jež není členem žádného mikroregionu (MAS VaS, 2012).

Obr. 4.1 Území Místní akční skupiny Vizovicko a Slušovicko ke dni 1. 4. 2014

zdroj: MAS VaS, 2012

Území MAS VaS administrativně náleží do regionu NUTS II Střední Morava, NUTS III Zlínský kraj, NUTS IV okres Zlín a většina území této MAS patří spádově do území obce s rozšířenou působností Vizovice. Mezi přirozená centra území MAS patří Vizovice s 4548 obyvateli a Slušovice s 2959 obyvateli, které se podílejí 43 % na celkovém území. Počet obyvatel přesahující 100 obyvatel dosahuje 6 obcí – Hvozdná, Slušovice, Trnava, Vizovice, Všemina a Zádveřice – Raková. Podle Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2007 žije na daném území celkem 19 319 obyvatel a hustota zalidnění dosahuje 109,76 ob./km². Hustota zalidnění území MAS VaS je pod průměrem hustoty zalidnění Zlínského kraje i ČR, které činí 150 ob./km², respektive 131,38 obyvatel/km².

Velká část území má charakter kopcovité krajiny tvořené Hostýnskými a Vizovickými vrchy, mezi nimiž vede údolí táhnoucí se od Zlína ke Vsetínu, jenž tvoří Valašskou urbanistickou osu. Uvedeným údolím prochází silnice I/49 a I/69, jenž spojují ostravskou a zlínskou aglomeraci, a také koridor trasy plánované rychlostní komunikace R49 na Slovensko (MAS VaS, 2012).

4.1.3 Ekonomika

Po roce 1989 na území MAS VaS docházelo k obnovení soukromého vlastnictví a restrukturalizaci hospodářství. Největší restrukturalizací prošly Slušovice, na jejichž katastru ukončilo svoji činnost JZD Slušovice, které bylo v době socialismu velmi úspěšné. Město Slušovice se tedy muselo velmi rychle přeorientovat na jiné obory průmyslu (MAS VaS, 2012).

Strukturu ekonomického obyvatelstva na území MAS a okresu Zlín podle Sčítání lidu, domů a bytů 1991 přibližuje následující tabulka.

Tab. 4.1 **Struktura ekonomického obyvatelstva MAS VaS**

Území	Celkem ekonomicky aktivních (ks)	V % muži	V % ženy	Zeměděl., lesnictví, vodní h. (%)	Průmysl (%)	Stavebnictví (%)	Jiné (%)	Dojíždka za prací (%)
Území MAS	6 785	53,7	46,3	22,5	36,6	7,6	33,2	57,6
Okres Zlín	105 676	52,2	47,8	15,0	42,0	8,8	34,0	36,5

zdroj: SPL MAS VaS

Jelikož území MAS VaS je tvořeno malými a středními obcemi, lidé musejí jezdit za prací do měst. Nejvíce dojíždějí do krajského města Zlín, dále pak do obce s rozšířenou působností Vizovice a do Slušovic. Za prací dojíždí více než 2/3 ekonomicky aktivního obyvatelstva obcí, výjimku tvoří města Vizovice a Slušovice, ze kterých za prací dojíždí méně než 50 % ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Mezi největšími zaměstnavateli patří Greiner Packaging Slušovice, TNS Servis, FAGUS a.s., MOBA, PARTR, KOMA MODULAR CONSTRUCTION, SWS, Sykora, spol. s r.o., Nemocnice Milosrdných Bratří Vizovice, Rudolf Jelínek a.s., atd. (MAS VaS, 2012).

4.2 Integrovaná strategie MAS VaS

MAS VaS po datu registrace začala připravovat Integrovanou strategii MAS VaS (dále IS). Hlavními zdroji informací byly Strategické plány mikroregionů Vizovicko a Slušovicko, které již byly vytvořeny dříve. Tyto dokumenty byly doplněny o výsledky dotazníkového výzkumu, který se věnoval aktuálním problémům a potřebám neziskového a soukromého

sektoru. Veřejné připomínky byly posléze oponovány externím poradcem (Regionální rozvojová agentura Východní Moravy) a následně zpracovány do konečného dokumentu. Společně s Integrovanou strategií vznikal Strategický plán Leader (dále SPL), který obsahoval pouze některé strategické oblasti a cíle s ohledem na finanční prostředky PRV ČR 2007–2013. V srpnu 2007 se partner MAS - Technologické inovační centrum, s.r.o. zapojil do přípravy obou dokumentů vytvořením koordinační skupiny, která byla tvořena manažerem MAS a zástupci partnera. Díky této spolupráci bylo do připravovaných dokumentů zaneseno know-how partnera, který měl již zkušenosti s tvorbou a realizací strategických dokumentů. Kromě spolupráce místních subjektů a externích firem se do přípravy dokumentů velmi pozitivně promítlo podepsání Memoranda Místních akčních skupin ve Vizovicích dne 21. listopadu 2007. Jednalo se o potvrzení vzájemné spolupráce MAS na území Zlínského kraje (MAS VaS, 2012).

4.3 Strategický plán Leader MAS VaS

SPL MAS VaS byl zpracován komunitním způsobem Programovým výborem rozšířeným o členy koordinačního týmu partnera a externího poradce MAS. Zpracování SPL řídil tehdejší předseda MAS. Právě SPL byl hlavním kritériem pro finanční podporu MAS ze strany Ministerstva zemědělství ČR na programovací období 2007–2013 v rámci PRV ČR 2007–2013 Osa IV Leader. Hlavní cíl SPL MAS VaS se stala podpora udržitelného rozvoje na daném území pod názvem „Rozvoj regionu cestou inovací“. Jelikož tvorba IS a SPL MAS VaS probíhaly ve stejném čase, byla použita totožná data a informace pro oba dokumenty (MAS VaS, 2012).

Výsledný dokument SPL se musel řídit Metodikou vydanou Ministerstvem zemědělství ČR a obsahoval veškeré povinné kapitoly, tak jak bylo vysvětleno v kap. 3.3 Strategický plán Leader.

4.3.1 Analytická část

V úvodní části byla provedena analýza území MAS v oblastech nezaměstnanosti, občanské vybavenosti, kulturního života, dopravní infrastruktury, cestovního ruchu, či životního prostředí. Důležitou součástí SPL MAS VaS je také detailně zpracována SWOT analýza ke všem analyzovaným tematickým oblastem. SWOT analýza utvořila přehledný analytický výstup z analýzy území, která umožňuje na jejím základě určit konkrétní priority a opatření v rámci strategické části SPL. Existují tedy logické vazby mezi:

- situační analýzou (popis) = SWOT analýza (analýza, závěr včetně zhodnocení k prioritám),

- prioritami a opatřeními = cíle = řešení aktivitami ve FICHÍCH = projektové záměry v zásobníku (MAS VaS, 2012).

4.3.2 Strategická část

Druhá část SPL MAS VaS definuje priority a cíle MAS VaS a jejich naplňování. Cílem SPL je podpora udržitelného rozvoje území MAS VaS pod názvem „Rozvoj regionu cestou inovací“. SPL je v souladu s koncepcemi strategiemi na úrovni státu či kraje na programovací období 2007–2013.

Při vytváření IS bylo vydefinováno celkem 5 priorit, ovšem SPL obsahuje z těchto 5 priorit pouze 4. Priorita V. Cestovní ruch nebyla do SPL implementována (MAS VaS, 2012).

V následujícím schématu jsou graficky znázorněny prioritní oblasti IS a SPL MAS VaS „Rozvoj regionu cestou inovací“ a jednotlivé opatření:

Graf 4.2 Prioritní oblasti IS a SPL MAS VaS 2007–2013

Priorita I. Udržitelný rozvoj venkova	Priorita II. Kvalita života a služeb	Priorita III. Zemědělství a lesnictví	Priorita IV. Podnikání a zaměstnanost	Priorita V. Cestovní ruch
Obnova a rozvoj technické infrastruktury	Rozšíření nabídky a zkvalitnění dostupnosti služeb	Modernizace zemědělských podniků	Podpora zakládání a rozvoje malých a středních podniků	Zvyšování kvality a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu
Obnova a rozvoj dopravní infrastruktury	Zkvalitnění občanské vybavenosti pro spolkovou činnost	Diverzifikace výroby zemědělských podniků	Podpora místních produktů, tradičních výrobků a služeb	Podpora využití tradic v oblasti cestovního ruchu
Údržba krajiny a infrastruktury v lesích	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	Spolupráce a tvorba odbytových sítí v zemědělství	Poradenství, školení a vzdělávání nezaměstnaných	Marketing a podpora prodeje produktů cestovního ruchu
Ochrana přírody a krajiny, chráněná území	Zkvalitnění školství a dostupnosti zdrav. a sociální péče	Moderní technologie a hospodaření v lesích		

zdroj: SPL MAS VaS

V rámci SPL byla realizována pouze opatření vyznačené ve žlutém poli, priorita a opatření umístěné v zeleném poli byli implementovány pouze v IS, ale v SPL již nikoliv (MAS VaS, 2012).

4.4 Realizace priorit

Realizace výše uvedených priorit probíhá prostřednictvím FICHÍ. Každá z priorit uvedených v grafu obsahuje vždy cíl, předmět a dopad dané priority a opatření. FICHE je konkrétní realizace dané priority prostřednictvím podpory projektů a aktivit, jenž obsahově souvisí s danou FICHÍ a prioritou. Podle plánu realizace SPL byly vyhlašovány jednotlivé výzvy k předkládání žádostí o dotaci v rámci jednotlivých FICHÍ. Při výběru projektu jsou posuzovány projekty v projektovém zásobníku i projekty nové. MAS VaS ve svém SPL má celkem 5 FICHÍ, které mohla v programovacím období realizovat. Počet schválených projektů v jednotlivých FICHÍ by určen celkovou alokací na danou výzvu a také pravidlem čerpání prostředků mezi FICHEMI MAS VaS, které bude představeno v části práce věnované finančním zdrojům. Proto tedy při vyhlášení výzvy nebylo vždy pravidlem, že byly vyhlášeny všechny FICHE. V následujících řádcích budou přibližné jednotlivé FICHE a její obsah – cíl, předmět a opatření, tak jak jsou definované v SPL MAS VaS (MAS VaS, 2012).

4.4.1 FICHE 1 Udržitelný rozvoj venkova

FICHE 1 realizuje podporou projektů Prioritu I: Udržitelný rozvoj venkova. Cílem FICHE 1 je vytvoření podmínek pro plnohodnotný život ve venkovských oblastech. Týká se to především posílení sounáležitosti obyvatel s územím MAS, zlepšení stavu dopravní a technické infrastruktury, zlepšení bezpečnosti a plynulosti dopravy a také dopravní dostupnosti. Mezi cíle FICHE patří také zlepšení kvality zelených ploch a celkově životního prostředí venkovských sídel. Předmětem FICHE 1 je realizace projektů, které přispějí především ke zlepšení stavu stávající a dobudování chybějící infrastruktury v obcích – zejména kanalizace, čističky odpadních vod. V této FICHE jsou realizovány projekty, které zlepšují technické parametry a stavy místních a účelových kominicí, či zlepšují bezpečnost chodců a také projekty, které zlepšují vzhled a kvalitu péče o veřejné prostranství. Hlavní opatření FICHE 1 je Obnova a rozvoj vesnic a vedlejšími opatřeními potom Lesnická infrastruktura a Neproduktivní investice v lesích (MAS VaS, 2012).

Mezi nejčastější žadatele o dotaci ve FICHE 1 patří obce, které realizovaly projekty na opravu a obnovu místních a účelových komunikací, chodníků či rekonstrukce prostorů pro cestující veřejnou dopravou. Kromě obcí se mezi žadateli ve FICHE 1 objevují také sportovní organizace.

4.4.2 FICHE 2 Kvalita života a služeb

Realizace Priority II. Kvalita života a služeb je realizována FICHÍ 2, která má za cíl vytvořit podmínky pro kvalitní život obyvatel MAS a činnost místních spolků, a tak posílit

sounáležitost obyvatel s místním prostředím. Dalšími cíly jsou lepší podmínky pro konání tradičních i nových společenských, kulturních a sportovních akcí, a také zlepšení stavu objektů občanské vybavenosti a kulturních památek. Předmětem FICHE 2 je realizace projektů na zlepšení rozšíření dostupnosti služeb pro obyvatele, zlepšení technického stavu a vybavení společenských, kulturních a spolkových domů či zlepšení technického stavu vzdělávacích budov, nebo budov pro volnočasové aktivity včetně sportovních hřišť. FICHE 2 také podporuje projekty, které zlepšují technický stav a vzhled kulturních památek. Daná FICHE má pouze hlavní opatření Občanské vybavení a služby (MAS VaS, 2012).

Žadatelé FICHE 2 jsou nejen obce, ale především spolky a církve, které v rámci projektů zkvalitňují své zázemí či dokupují vybavení pro svou činnost. Proto mezi realizovanými projekty nechybí např. zkvalitnění zázemí na Orlovně, nebo obnova vybavení pro středisko Junák ve Slušovicích. Právě pro neziskové organizace je dotace přes MAS VaS FICHE 2 jedním z mála možností se pokusit získat peníze na zkvalitnění poskytovaných služeb, jelikož administrace projektů OP PRV přes MAS je jednodušší než administrace projektů v jiných OP. Díky tomuto faktu se také stává, že právě ve FICHE 2 je největší přetlak projektů a šance na vybrání projektu je menší než v jiných FICHE.

4.4.3 FICHE 3 Moderní zemědělství

FICHE 3 slouží jako nástroj pro realizaci Priority III. Zemědělství a lesnictví. Cílem FICHE je vytvořit podmínky pro dlouhodobě udržitelný a konkurenceschopný rozvoj zemědělské výroby na daném území. Tohoto cíle je lze dosáhnout modernizací stávajících strojů, zařízení a budov, jež jsou určené k zemědělské výrobě, dále pak zaváděním nových technologií a inovací do výroby, včetně marketingu a podporou diverzifikace činnosti zemědělců. Předmětem FICHE je podpora projektů, které přispějí k modernizaci budov, strojů a zařízení v zemědělství, modernizace technologií a inovací v zemědělství či zkvalitnění marketingu. FICHE 3 má jako hlavní opatření Modernizaci zemědělských podniků, vedlejšími opatřeními jsou Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům a Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (MAS VaS, 2012).

Ve FICHE 3 jsou oprávněni žádat pouze zemědělci či zemědělská družstva. V projektech se nejčastěji objevuje modernizace zemědělských strojů a budov. Ovšem z FICHE 3 již byla také podpořena výstavba teplovodu u bioplynové stanice, či sušárna na ovoce.

4.4.4 FICHE 4 Rozvoj drobného podnikání

FICHE 4 je realizátorem Priority IV. Rozvoj drobného podnikání. Cílem FICHE je nastavit podmínky pro diverzifikaci činností venkovské ekonomiky a pro udržitelný rozvoj zaměstnanosti. K naplnění cíle je třeba podporovat zakládání nových a rozvoj existujících mikropodniků v oblasti zpracování a výroby. Předmětem FICHE 4 je podpora projektů, které pomohou ke vzniku nových mikropodniků. Důležitá je také podpora živnostníků k rozvoji aktivit stávajících v oblastech řemeslné a doplňkové výroby a zpracování. Velký důraz je kladen především na vznik a udržitelnost nových pracovních míst. FICHE 4 má hlavní opatření s názvem Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje (MAS VaS, 2012).

Žadatelé o dotaci ve FICHE 4 jsou podnikatelé, kteří musí spadat do kategorie mikropodniků. EU definuje mikropodnik jako takový podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a roční bilanční suma nebo obrát nepřesahuje 2 mil. EUR. V MAS VaS se do FICHE 4 hlásí málo projektů, proto je vysoká šance na úspěch. Na území MAS se již zrealizoval projekt na rozšíření tiskového provozu či modernizace firemního síla a opravy aut.

4.4.5 FICHE 5 Kulturní dědictví

FICHE 5 realizuje Prioritu II. Kvalita života a služeb, stejně jako FICHE 2. FICHE 5 byla poprvé vyhlášena až ve 4. výzvě k podávání projektů v roce 2011. Cílem této FICHE je zlepšení stavu kulturního dědictví, dále jeho udržování, obnova a zhodnocování či zvyšování atraktivity života na venkově a rozvíjení kulturní, inovativní a tvůrčí potenciálu. Předmětem FICHE je podporovat aktivity na budování expozic, muzeí s vazbou na místní genius loci, rozvoj tvůrčího, kulturního a inovačního potenciálu a na udržování a obnovu kulturního dědictví (MAS VaS, 2012).

Jelikož kulturní památky jsou ve vlastnictví církví, právě církve byly nejčastějšími žadateli. Dva realizované projekty na obnovu fasády získal také zřizovatel Nemocnice Milosrdných bratří ve Vizovicích. Další projekty se týkaly obnovy varhan či obnovení sanační omítky v kostele.

4.5 Finanční možnosti MAS VaS

MAS VaS podala v říjnu 2008 svůj SPL na centrální pracoviště SZIF v rámci 5. kola příjmu žádostí z PRV, Osy IV. Leader, opatření IV.1.1 Místní akční skupina. Mezi 32 MAS s vybraným SPL hodnotitelskou komisí se SPL MAS VaS ovšem neumístila. Jenže počet 32 vybraných MAS byl rozšířen o dalších 32 MAS, které byly dovybrány v rámci stejného kola příjmu žádostí. Proto se MAS VaS zařadila mezi MAS 32+. Právě tyto MAS disponovaly s mnohem menšími finančními prostředky, než dříve vybrané MAS.

4.5.1 Financování MAS VaS

Jakmile byl schválen SPL, mohla MAS VaS čerpat finanční prostředky na realizaci SPL. Celková finanční alokace musela být podle Pravidel PRV rozdělena max. 20 % na administraci a min. 80 % na projekty žadatelů. MAS VaS se rozhodla, že na administraci vyčlení méně než 20 % celkové finanční alokace a umožní tak podpoření co nejvíce projektů žadatelů. Vyplácení způsobilých výdajů na administraci ze strany SZIF probíhá ex post, a tak je u MAS problém s předfinancování chodu kanceláře. V MAS VaS bylo dohodnuto, že tento problém bude vyřešen příspěvky od členů. Členské příspěvky mají podobu fixní částky u neziskové organizace, podnikatele a zemědělce a určené částky na obyvatele dané obce. Díky těmto příspěvkům se MAS VaS do března 2014 podařilo hospodařit bez bankovních půjček a kontokorentům.

Díky MAS VaS se dostalo do regionu v letech 2009–2013 podle SZIF celkem 19 131 086 Kč. Z této částky bylo na administraci a chod kanceláře bylo vyčleněno 3 071 038 Kč, což je 16,1 % celkové finanční alokace. MAS VaS podpořila finanční dotací 16 600 048 Kč během 7 výzev celkem 50 projektů s průměrnou dotací 321 200 Kč. Vývoj finančních alokací v průběhu let 2009–2014 je uveden v následující tabulce.

Tab. 4.2 Vývoj finanční alokace MAS VaS v letech 2009-2014

Rok realizace	Přidělená alokace v Kč	Rozpočet na režijní výdaje v Kč	Nárokováno na IV. 1. 1 v Kč	Nárokováno na IV. 1. 2 v Kč	Zbývá k proplacení v Kč
2009	3 245 172	0	335 354	2 485 240	0
2010	3 334 533	0	381 369	2 523 858	0
2011	3 253 283	0	492 986	2 850 012	0
2012	4 286 486	857 297	690 664	3 110 074	61 150
2013	5 011 612	1 002 322	680 049	3 574 902	1 172 207
2014	0	0	488 906	0	0
Celkem	19 131 086	1 859 619	3 069 653	14 544 086	1 233 357

zdroj: SZIF, 2014

Z uvedené tabulky je patrné vzrůstající přidělená alokace MAS VaS, což je zapříčiněno také kladným hodnocením MAS, které probíhalo během programovacího období 2007–2013. Skokový nárůst nárokových nákladů na IV.1.1 byl způsoben rozšířením administrativního týmu o post asistentky projektového manažera na částečný úvazek a také mírným nárůstem mzdy projektového manažera. Vždy bylo ovšem zachováno pravidlo o max. 20 % celkové alokace na administrativu. V tabulce není zobrazena částka

283 990 Kč, která na začátku roku 2014 zůstala ušetřena z předcházejících let na projekty žadatelů. V březnu byly schváleny dva projekty v rámci 7. výzvy a celkovou dotací 282 605 Kč a zbylých 1 385 Kč bylo převedeno na administraci - IV. 1. 1, což navýšilo částku na administraci na 490 291 Kč. Tato částka vznikla ušetřením části administrativních nákladů v letech 2012 a 2013, kdy mzdy pracovníků poklesly. Toto opatření bylo použito kvůli nevyjasněnému financování MAS v letech 2014 a 2015, kdy se nepředpokládala žádná finanční pomoc ze strany Mze. Financování chodu kanceláře a tvorby nové strategie je na období leden - srpen 2014 zajištěno díky dotaci pro MAS z Operačního programu Technická pomoc, který je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Období po srpnu 2014 je finančně zatím nedořešené a MAS čekají podporu z Mze nebo jednotlivých krajů. Podle předběžných zpráv by financování administrace a podpora projektů žadatelů v novém programovacím období 2014–2020 mělo začít během roku 2015.

Rozdělení celkové finanční alokace mezi konkrétní FICHE je uvedeno v následující tabulce.

Tab. 4.3 Rozdělení finanční alokace MAS VaS mezi FICHE

Název FICHE	Počet realizovaných projektů	Celková alokace	% z cel. alokace MAS VaS	Plánované % z cel. alokace
FICHE 1	16	5 590 960	33,7	44
FICHE 2	14	4 534 529	27,3	18
FICHE 3	12	4 134 912	24,9	25
FICHE 4	4	813 652	4,9	6
FICHE5	4	1 525 995	9,2	7
Celkem	50	16 600 048	100	100

Zdroj: SPL MAS VaS 2007, vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že se nepodařilo splnit plán především u FICHE 1 o 10 % a také u FICHE 4 o 1 %. Důvodem je především malý zájem podnikatelů ve FICHE 4 o realizaci projektů a problémy při administrování projektů ve FICHE 1.

4.5.2 Projekty spolupráce

Finanční prostředky získává MAS VaS také s projektů Spolupráce. Jedná se o společné projekty, na jejichž realizaci se podílí více MAS. Výběrová komise Mze posuzuje vždy podané projekty v rámci vyhlášené výzvy a těm nejlépe hodnoceným poskytne finanční

dotaci. MAS VaS během programovacího období 2007–2013 realizovala tři projekty a jeden nyní ještě realizuje. Jedná se o projekty Trnkové stezka, Trnková stezka 2 - aneb Trnky kam se podíváš a Od Trnkové stezky k Jižnímu Valašsku. Pilotním projektem byla Trnková stezka, která byla dále rozšířena o následující dva projekty. Cílem všech tří projektů bylo vytvoření cestovního produktu Trnková stezka a později Jižní Valašsko, který by přinesl lepší komplexnost služeb na území zapojených MAS. Vznik toho produktu byl podpořen informační kampaní, vznikem internetových stránek a různými doprovodnými akcemi - např. fotosoutěží, či olympijskými hrami. Celková výše dotace na všechny tři projekty byla 4 279 460 Kč, z toho MAS VaS získala na realizaci své části projektů 825 600 Kč. Právě projekt Od Trnkové stezky k Jižnímu Valašsku je nyní realizován a žádost o proplacení bude podána během května 2014.

Projekt Obnovme prameny střední Moravy byl realizován s MAS Hříběcí hory a díky němu se podařilo obnovit a opravit celkem 40 studánek a pramenů na území obou MAS. Opravené studánky pomohly v některých obcích k vytvoření naučných stezek, které jsou vyhledávány turisty. Kromě opravy a obnovy studánek bylo realizováno několik seminářů, vydávání propagačních materiálů a také probíhala slavnostní otvírání studánek za přítomnosti místních starostů a veřejnosti. Celková získaná dotace na realizaci projektu byla 2 797 000 Kč, z toho MAS VaS získala 1 300 000 Kč.

4.6 Organizační struktura

Pro bezproblémovou implementaci SPL na místní úrovni je důležitá organizační struktura a správné rozdělení kompetencí. V programovacím období 2007–2013 fungovala MAS VaS ve formě občanského sdružení a na konci roku 2013 se transformovala na obecně prospěšnou společnost, která má jiné orgány a jejich pravomoc. Tato kapitola popisuje organizační strukturu MAS VaS jako občanského sdružení, jelikož nová organizační struktura o.p.s. je během roku 2014 zpřesňuje a doladňuje s očekávanou standardizací MAS.

4.6.1 Valná hromada

Valná hromada je vrcholným orgánem MAS, který se schází min. 1 krát za rok. Je tvořena všemi členy MAS a má následující působnost:

- schvalování stanov MAS, jejich změn a doplňků,
- schvalování výběru projektů žadatelů, včetně rozsahu jejich financování státní dotací předložených Programovým výborem,
- jmenování manažera a účetní,
- volba a odvolávání členů orgánů MAS,

- projednání zprávy o hospodaření a činnosti MAS za uplynulý rok, schvalování rozpočtu a plánu činností na další období,
- rozhodnutí o vyloučení a přijetí člena,
- rozhodnutí o zrušení MAS a následném způsobu likvidace jejího majetku,
- další rozhodnutí, jenž stanoví zákon, tyto stanovy nebo která se týkají činnosti MAS (MAS VaS, 2012).

4.6.2 Programový výbor

Programový výbor je složen z předsedy a 6 členů MAS. V Programovém výboru jsou 3 zástupci veřejného sektoru, 2 zástupci soukromého sektoru a také 2 zástupci neziskového sektoru. Toto složení splňuje kritérium, že zástupci soukromého a neziskového sektoru mají min. 50 % všech rozhodovacích hlasů a zástupci veřejného sektoru max. 50 % rozhodujících hlasů. Manažer MAS svolává výbor zpravidla jednou za měsíc. Programový výbor vykonává:

- zpracovává záměr MAS a koordinuje přípravu strategie rozvoje regionu,
- zpracovává a schvaluje hodnotící kritéria pro výběr projektů Výběrovou komisí,
- schvaluje vybrané projekty Výběrovou komisí a předkládá je ke schválení Valné hromadě, neschválené projekty vrací Výběrové komisí,
- podává přihlášku do Programu LEADER,
- vykonává monitorovací funkci (dozor nad realizací SPL),
- provádí jiné související činnosti (MAS VaS, 2012).

4.6.3 Výběrová komise

Výběrová komise je tvořena místopředsedou MAS a 4 členy MAS. V 5 členné komisi je jeden zástupce neziskového sektoru a po dvou zástupcích soukromého a veřejného sektoru. Opět je tedy splněna podmínka (min. 50 % rozhodujících hlasů musí mít zástupci soukromého a neziskového sektoru a max. 50 % rozhodujících hlasů zástupci veřejného sektoru). Náplní výběrové komise je především:

- třídit, hodnotit a vybírat projekty předložené žadateli o dotaci,
- předkládat výběr projektů Programového výboru ke schválení,
- provádět další související činnosti (MAS VaS, 2012).

4.6.4 Statutární zástupci

Statutární zástupci MAS VaS jsou předseda a místopředseda, kteří jsou voleni Valnou hromadou. Mezi jejich pravomoci patří jednání a podepisování smluv jménem sdružení, kdy každý z nich může jednat za sdružení samostatně. Funkce předsedy je spojena zároveň s funkcí člena Programového výboru, místopředseda je členem Výběrové komise. Pozici

předsedy zastává pověřený zástupce podnikatelského subjektu a do pozice místopředsedy byla zvolena zástupkyně neziskové organizace (MAS VaS, 2012).

4.6.5 Manažer

Manažer je jmenován Valnou hromadou zodpovídá za chod kanceláře. Je také oprávněný jednat za MAS v rozsahu, který mu udělí plnou mocí statutární zástupce – zejména jednat v administrativních záležitostech MAS. Manažer není členem MAS, avšak se účastní s poradním hlasem všech jednání Valné hromady, Programového výboru i Výběrové komise (MAS VaS, 2012).

4.7 Administrativní postupy

Vyhlášení výzvy pro předkládání žádostí o dotaci žadatelů a samotný výběr podpořených projektů je přesně určen v SPL MAS VaS a také v interních předpisech.

Samotná výzva je vyhlášena na základě přiznané alokace ze strany Mze, která je stanovena pro všechny vybrané projekty. Zveřejnění výzvy je datováno na 21 dní před zahájením příjmů žádostí prostřednictvím internetových stránek MAS VaS či rozeslání této informace svým členům e-mailem. Před příjmem žádostí o dotaci také probíhá informační seminář pro všechny potencionální žadatele o dotaci. Úkolem tohoto semináře je poskytnout veškeré informace a rady se sepsáním žádostí a doplnění všech povinných příloh. Samotný příjem žádostí o dotaci probíhá standardně 21 dní. Manažer MAS při příjmu žádosti provede předběžnou kontrolu dle kontrolního listu a také všech povinných příloh. Poté je žádosti přiděleno vnitřní registrační číslo. Po ukončení příjmu žádostí je provedena administrativní kontrola všech přijatých projektů, jak po stránce formální, tak po stránce přijatelnosti (jestli výstupy projektů odpovídají zaměření FICHE a výzvy). Pokud manažer zjistí nedostatky, vyzve žadatele, aby žádost opravil či doplnil.

Administrativně přijatelné projekty jsou v daném termínu hodnoceny Výběrovou komisí. Samotní žadatelé mají v rámci Veřejné obhajoby možnost Výběrové komisi představit svůj projekt a poukázat na jeho přednosti. Vždy dva nezávislí hodnotitelé bodují jednotlivé projekty. Konečný počet bodů u daného projektu je stanoven aritmetickým průměrem obou hodnotitelů. Hodnotitelé žádosti bodují podle bodovacích kritérií, včetně preferenčních kritérií jednotlivých FICHÍ. Dotace bude přidělena žádostem, jež získají nejlepší bodové hodnocení, a to až do výše vyčerpání finanční alokace na danou FICHÍ a výzvu. Provedený výběr poté Výběrová komise předá Programovému výboru PRV, který k němu vydá stanovisko a poté informuje Valnou hromadu, která vybrané projekty schválí. Po jednání Valné hromady jsou žadatelé informováni o výsledku výběru a mají možnost podat odvolání (MAS VaS, 2012).

Schválené žádosti jsou po uplynutí doby pro odvolání předány k zaregistrování na Regionálním odboru SZIF v Olomouci. Pracovníci SZIF provedou kontrolu a případné nedostatky řeší s MAS VaS, která poté informuje samotné žadatele. Po provedené kontrole je projekt oficiálně zaregistrován a tímto dnem vznikají uznatelné výdaje pro dané projekty. Do tří měsíců od registrace na SZIF je s žadatelem podepsána Dohoda o poskytnutí dotace, ve které je stanovena částka dotace a také pravidla s ní spojené.

MAS VaS všechny vybrané projekty průběžně monitoruje a realizuje konzultace s žadatelem o změnách v projektu. Pokud nastanou v projektu změny jak v harmonogramu, tak i ve výstupech, žadatelé společně s manažerem vyplní Hlášení o změnách, které je posléze zasláno SZIF Olomouc, který k daným změnám vysloví stanovisko. Manažer MAS také s žadatelem o dotaci vyplňuje Žádost o proplacení a kontroluje všechny povinné přílohy, jako jsou faktury či jiné účetní doklady. Po zaslání Žádosti o proplacení přijede na místo realizace projektu kontrola se SZIF Olomouc. Kontrolory na místě realizace projektu doprovází manažer MAS. Po úspěšné kontrole ze strany SZIF celý projekt kontrolují analytici na SZIF a po jejich kontrole je Žádost o proplacení schválená. Peníze na účet žadatele jsou zaslány většinou do čtyř měsíců od podání Žádosti o proplacení na SZIF (MAS VaS, 2012).

5 Výzkum

5.1 Metody marketingového výzkumu

V bakalářské práci bude využita metoda osobního dotazování, která je součástí marketingového výzkumu.

5.1.2 Dotazování

Metoda dotazování patří mezi nejrozšířenější postupy marketingového výzkumu. Dotazování se provádí pomocí nástrojů, jako jsou dotazníky nebo záznamové archy. Důležitá je také dobře zvolená komunikace s respondentem, ať už se jedná o přímé dotazování či zprostředkované dotazování (Foret, 2008).

Osobní dotazování

Osobní dotazování probíhá čtením otázek tazatele a zaznamenáváním odpovědí respondenta. Rozhovor je finančně, časově i organizačně náročnější než metoda dotazníku. Je nutné získat dostatečné množství proškolených tazatelů, kteří by měli být proporčně rozmístěni po celém zkoumaném území. Tazatelé by měly být při své činnosti kontrolovány, jelikož osoba tazatele ovlivňuje respondenta při rozhovoru. Mezi nevýhody rozhovoru patří zachování menší míry anonymity a náročné kontroly a obměňování tazatelské sítě. Výhodou je ovšem skutečnost, že přesně víme, kdo na otázky odpovídal. Tazatel dále může průběh rozhovoru přizpůsobit situaci - navázat kontakt s dotazovaným, zmírnit jeho ostych, nebo dovysvětlit čemu nerozumí. Při provádění rozhovoru také nenastává problém s návratností i se správností vyplnění. Tazatel je odměňován podle počtu a kvality provedených rozhovorů, a tak se snaží co nejlépe řídit pokyny zadavatele. Pro zaznamenání odpovědí používáme záznamový arch, který je, oproti dotazníku, podstatně jednodušší. Jedná se totiž pouze o pracovní nástroj tazatele, který je náležitě proškolen. Rozhovor se provádí dvěma způsoby:

- standardizovaným rozhovorem, který je předem přesně konstruován, tazatel trvá na pořadí otázek a také stejné formulaci otázek i případných předepsaných variant odpovědí,
- nestandardizovaným (nestrukturovaný, volný) rozhovorem, který neobsahuje předem určené závazné formulace a pořadí pokládaných otázek. Nestrukturovaný rozhovor se svou formou snaží co nejvíce přiblížit volnému rozhovoru, ale i přesto je předem připravený a promyšlený.

V kvantitativním marketingovém výzkumu je typický přístup nestandardizovaného rozhovoru, ale standardizovaný rozhovor se běžně používá v kvalitativním marketingovém výzkumu (Foret, 2008).

5.2 Vlastní dotazníkové šetření

Během měsíce března a dubna bylo provedeno 12 standardizovaných rozhovorů se zástupci obcí, podnikatelů, neziskových organizací a zemědělců na téma stávající spolupráce s MAS VaS a možné budoucí směřování této spolupráce. Všechny 4 typy rozhovorů byly strukturovány do 5 tematických oblastí, z nichž každá oblast obsahovala 2 až 3 otázky. Otázky, jež se vyskytovaly v rozhovorech, jsou uvedené v příloze této práce.

5.2.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumu bylo definování stávající spolupráce aktérů místního rozvoje s MAS VaS během programovacího období 2007–2013, poukázat na bariéry a přínosy spolupráce, a zjistit také motivy členů ke vstupu do MAS VaS. Na základě podrobného popisu spolupráce byly potvrzeny či vyvráceny stanovené hypotézy. Ze zkušeností chodu kanceláře byly definovány dvě hypotézy, které se týkají spolupráce s obcemi a také s podnikateli. Hypotéza týkající se spolupráce MAS a obcemi je následující: „Spolupráce obcí a MAS VaS je na velmi dobré úrovni a to díky motivaci starostů získat dotaci z PRV, která je administrativně méně náročná, než dotace z jiných operačních programů“. Hypotéza je podložena aktivním zapojením starostů a místostarostů v orgánech dané MAS a také množstvím podaných projektů do 7 výzev, které MAS VaS realizovala. Spolupráce s podnikateli je podle zkušeností pracovního týmu MAS VaS zcela odlišná, a to především v neúčasti na pracovních setkáních a také malým zájmem o získání finančních dotací. Z těchto spíše negativních zkušeností byla definována následující hypotéza „Spolupráce podnikatelů a MAS VaS je problematická, jelikož podnikatelé nevěří evropským penězům a mají velké problémy s předfinancováním celého projektu“. Specifickým cílem této práce bylo definování směrů podpory rozvoje venkova prostřednictvím MAS. Pro definování směrů byla využita podrobná analýza stávající spolupráce aktérů místního rozvoje s MAS VaS a také stávající spolupráce mezi jednotlivými partnery NS MAS ČR. Směry podpory rozvoje venkova jsou definovány a blíže přiblíženy v kapitole Jak dále v práci pro venkov?.

5.2.2 Metoda výběru respondentů

Aby bylo hodnocení spolupráce co nejobjektivnější, byl zvolen stejný počet respondentů pro všechny typy místních partnerů – obce, podnikatelé, neziskové organizace a zemědělci. Každý typ místních aktérů zastupovali 3 respondenti, kteří byly vybráni podle následujícího klíče.

MAS VaS je složena ze dvou mikroregionů, a to Mikroregion Vizovicko a Dobrovolného svazku obcí – Mikroregionu Slušovicko (dále Mikroregion Slušovicko) a také z celkem 18 obcí a 2 měst. Proto mezi 3 respondenty každého z místních partnerů byl

vždy jeden zástupce obce či subjektu sídlící v obci na katastru Mikroregionu Vizovicko a jeden zástupce obce či subjektu sídlící v obci na katastru Mikroregionu Slušovicko. Toto rozdělení je velmi důležité pro objektivitu daného výzkumu, jelikož se tímto způsobem zjistí názory respondentů z dvou odlišných území, která mají jiný historický vývoj a také v současnosti řeší odlišné problémy (životní prostředí, špatná dopravní dostupnost s krajským městem, likvidace JZD po roku 1989, atd.). Třetí z respondentů je zástupce či subjekt sídlící ve městě (Vizovice nebo Slušovice) a ukazuje na rozdílnost problémů a priorit aktérů místního rozvoje na malých obcích do 2 000 obyvatel a ve dvou menších městech do 5 000 obyvatel. Jelikož nosným tématem bylo hodnocení stávající spolupráce aktérů místního rozvoje a MAS VaS, byli všichni respondenti vybráni ze členské základny MAS VaS. Právě členové MAS mohou lépe a přesněji odpovídat na otázky, které se týkají realizace projektů a mají jasnější představu o dalším směřování MAS VaS.

5.2.3 Metodika výzkumu

Pro sběr dat byla využita metoda standardizovaného rozhovoru, díky níž se podařilo získat data a informace od zástupců aktérů místního rozvoje venkova. Pro definování spolupráce, problémů a možností rozvoje byla zvolena metoda strom problémů (příležitostí).

Strom problémů (příležitostí)

Metoda stromu problémů znázorňuje a všeobecně shrnuje příčinné souvislosti v hierarchii provázaných faktorů. V praxi je využívána především k:

- demonstraci vazeb jevů a faktorů, jež vedou k zapříčení institucionálního nebo strategického problému,
- identifikaci a ověření primárních či skrytých příčin, které způsobily strategických nebo institucionální problém.

Struktura stromu problémů či příležitostí znázorňuje příčiny a následky, které navazují na důležité indikátory v dané hierarchii:

- spodní vrstvy – tzv. kořeny, znázorňují prvotní příčiny nepříznivého (příznivého) vývoje, které směřují k hlavnímu a aktuálnímu problému (příležitosti),
- střed – tzv. kmen, definuje stěžejní a klíčový problém, který je vyvolán současnými příčinami,
- vrchní vrstvy – tzv. koruna, definuje následky daného jevu, které mohou negativní (pozitivní) trendy vyvolat (PwC, 2013).

5.2.4 Realizace výzkumu

Rozhovory probíhaly několika způsoby v návaznosti na typ respondenta. Rozhovory se zástupci obcí (starosta či místostarosta) byly realizovány na obecních úřadech daných obcí. Jelikož časové možnosti představitelů obcí jsou velmi omezené, bylo důležité mít rozhovor předem velmi dobře připravený a dokázat dané otázky co nejlépe vysvětlit. Aby bylo zajištěno pochopení a správné porozumění otázek respondentem, byly otázky v tištěné podobě respondentovi předány. Jeho odpovědi byly poté zaznamenány na záznamový arch, který byl na závěr rozhovoru doplněn o poznámky či doplněný jednotlivých otázek.

Realizace standardizovaných rozhovorů se zástupci podnikatelů a neziskových organizací probíhala v sídlech jejich činnosti. Bylo velmi příjemným překvapením ochotný přístup při domluvě rozhovorů nejen ze strany zástupců neziskových organizací, ale především ze strany podnikatelů, jenž jsou většinou drobní podnikatelé a museli tedy na dobu realizace rozhovoru přeorganizovat svůj pracovní plán. Se zástupci neziskových organizací rozhovory trvaly déle, jelikož respondenti měli velký zájem na získávání informací ohledně nového plánovacího období, a tak kromě realizace rozhovoru se s respondenty probrala situace stavu přípravy nových operačních programů, které jako zaměstnanec MAS VaS mám co možná nejaktuálnější.

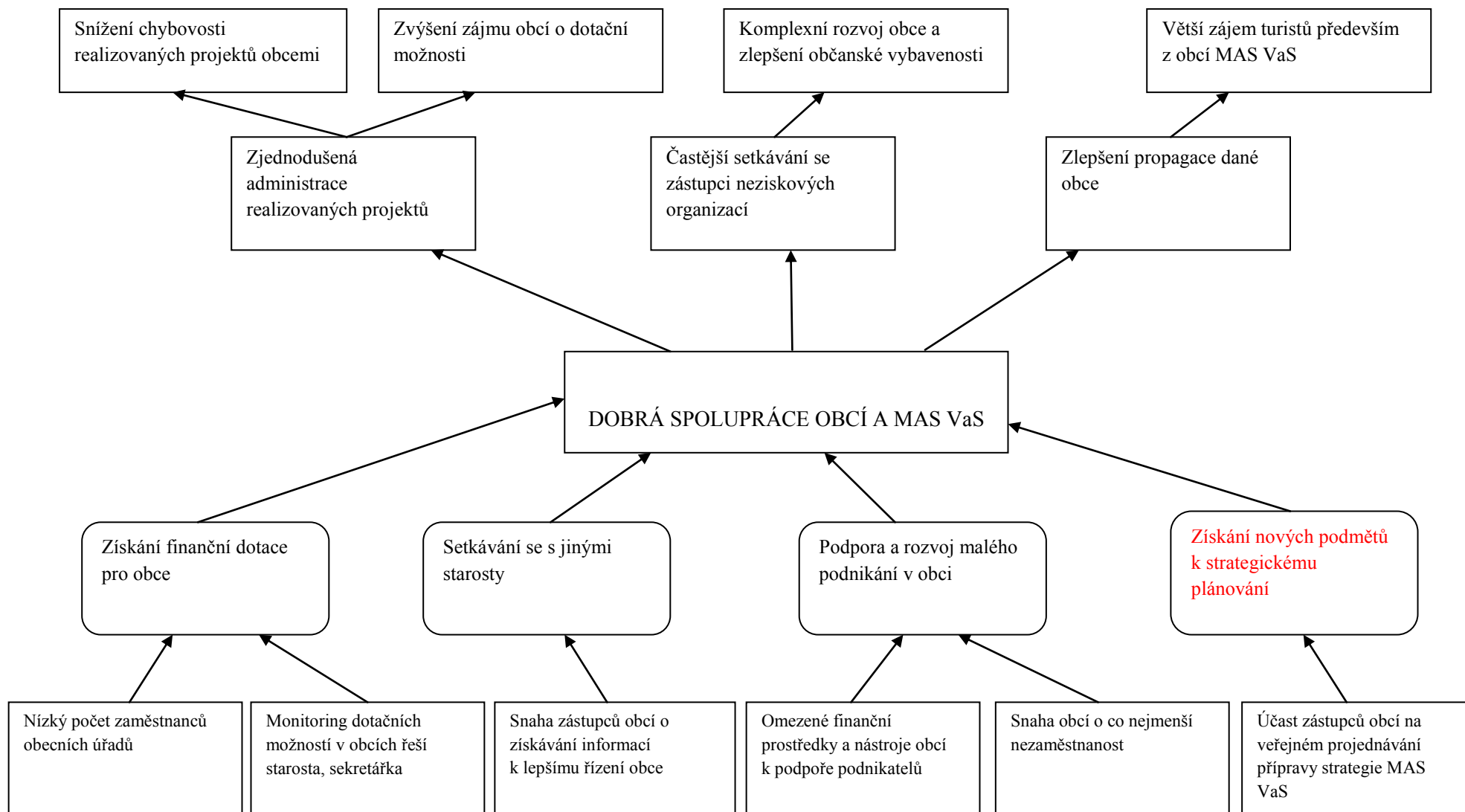
Nejvíce problémů a komplikací nastalo při realizaci rozhovorů se zástupci zemědělců. Termín realizace rozhovorů v jarních měsících byl pro zemědělce velmi nevhodný, jelikož po zimě nastal čas údržby zelených ploch či rození mláďat na farmách. Proto rozhovory probíhaly buď přímo na farmách, nebo v domácnostech respondentů. Oba typy realizace kladly velký důraz na přípravu dotazování. Na farmách bylo potřeba rozhovoru provést i v poněkud složitějších podmínkách a proto bylo potřeba klást otázky co nejpřesněji, aby mezi tazatelem a respondentem nevznikl komunikační šum. Při realizaci rozhovoru v domácnostech respondentů bylo potřeba se chovat velmi přátelsky a vlídně, tak aby nebyl narušen řád a chod domácnosti.

5.3 Výsledky výzkumu

Výsledky realizace standardizovaných rozhovorů jsou členěny do 4 oblastí spolupráce, podle druhu aktéra místního rozvoje. Analýzy spolupráce jsou graficky znázorněny ve stromech problémů a příležitostí. U každého stromu je stručný popis stávající spolupráce.

5.3.1 Analýza spolupráce obcí a MAS VaS

Graf 5.1 Strom příležitostí spolupráce obcí a MAS VaS

Metoda stromu problémů, v tomto případě příležitostí, znázorňuje příčiny a následky spolupráce mezi obcemi a MAS VaS. Respondenti tuto spolupráci hodnotí jako dobrou – tedy převažuje množství pozitivních zkušeností nad problémy a bariérami. Z realizovaných rozhovorů vyplynulo, že základní motivací pro vstup menších obcí do MAS byla možnost získat finanční dotaci prostřednictvím MAS VaS, která je méně náročná, než přes jiné operační programy. Tato motivace vychází z nízkého počtu zaměstnanců těchto úřadů, kteří nemají časové možnosti na sledování všech výzev operačních programů a nemají patřičné zkušenosti s realizací projektů. Zástupce města uvedl jako jednu z hlavních motivací ke vstupu podporu a rozvoj drobného podnikání, které se díky MAS podařilo zrealizovat. Města a obce se snaží o co nejmenší nezaměstnanost na svém katastru, ale jsou si vědomi velmi omezených možností, jak podnikatele podporovat. Byl zaznamenán rozdíl mezi respondenty obcí a zástupce města v otázce motivace ke vstupu do MAS. Zatímco obce motivovala ke členství především vidina získání finanční dotace, města tuto motivaci neměla. Důvod je ten, že města mají specializovaného zaměstnance, který se zabývá pouze dotacemi a zařizuje i monitoring jednotlivých výzev v rámci různých dotačních možností. Malé obce takové lidi nemají, a proto monitoring vykonávají samotní starostové s přispěním zaměstnanců MAS. Jednou z dalších významných motivací pro vstup do MAS VaS bylo setkávání se s ostatními zástupci obcí, které by mohlo vést k lepšímu a efektivnějšímu řízení obce.

Po vstupu a několikaletém členství v MAS se rozšířily příčiny dobré spolupráce. Všichni dotazovaní zástupci obcí uvedli, že během svého členství se motivy pro spolupráci značně rozšířily. Jednalo se především o získávání nových podmětů a zkušeností se strategickým plánováním (zlepšení strategických plánů obcí) - červené písmo, které pramenilo z účasti zástupců obcí na veřejném projednávání přípravy budoucí strategie MAS VaS či pracovních skupinách, které se věnují nastavení budoucích priorit pro rozvoj oblasti.

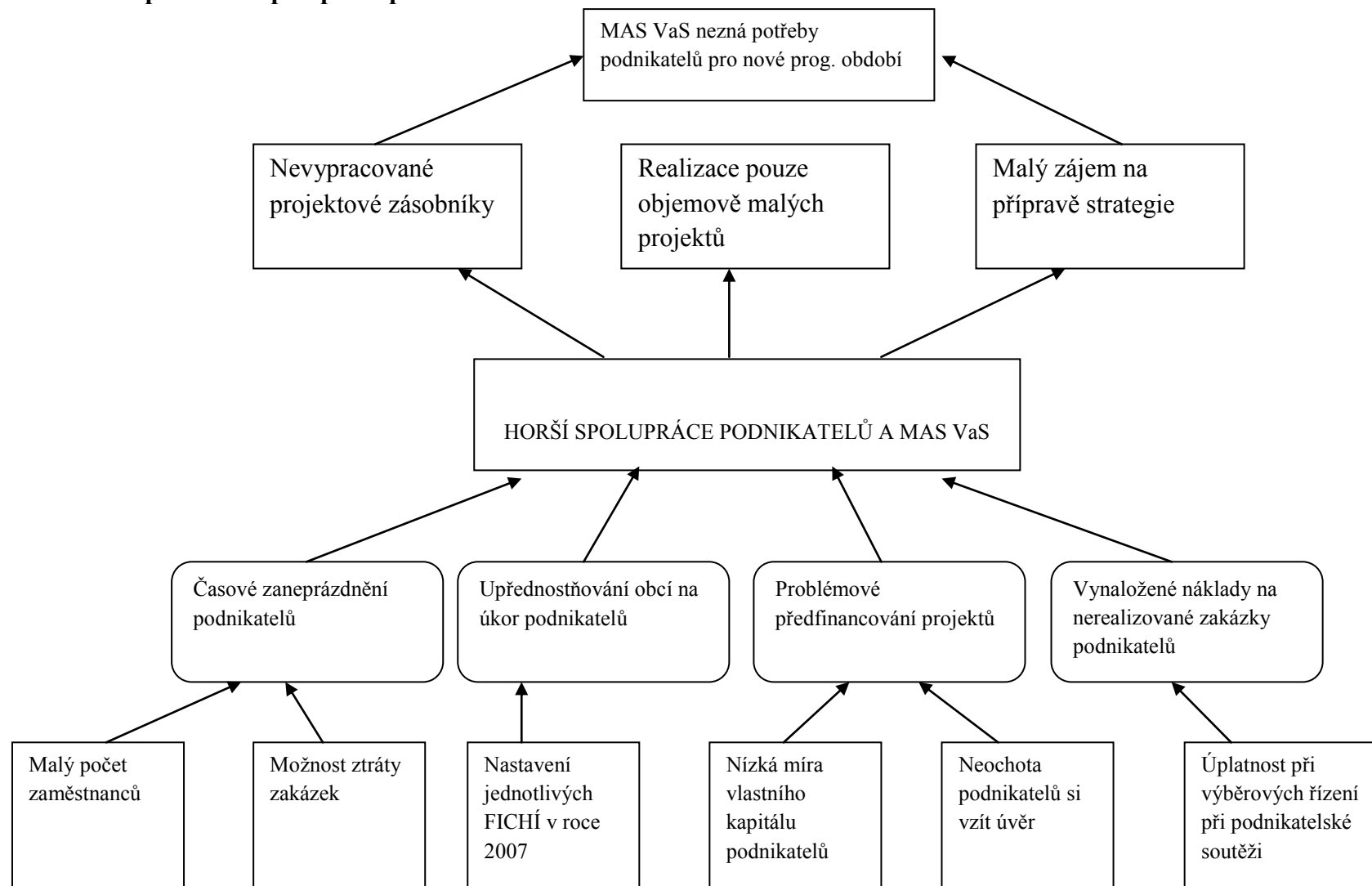
Jako následky dobré spolupráce vidí zástupci obcí především zjednodušenou administraci realizovaných projektů, kdy MAS VaS v rámci své činnosti pomáhá žadatelům o dotaci s vypisováním změnových hlášení či jiných dokumentů a členové kanceláře dokážou upozornit na chyby, kterých by se žadatelé měli vyvarovat. Díky této pomoci a zjednodušené administraci byla rapidně snížena chybovost při psaní žádostí i realizaci projektů. Když zástupci obcí zjistili, že dotace prostřednictvím MAS nejsou příliš problémové, zvýšil se jejich zájem o dotační politiku. Z realizovaných rozhovorů byl definován jako jeden z následků spolupráce častější setkávání obcí a neziskového sektoru. Jednání MAS VaS je často jedinou možností, jak spolu mohou jednat zástupci obcí a

neziskového sektoru. Toto setkávání přispívá ke komplexnímu rozvoji obce a napomáhá k zlepšení občanské vybavenosti. Díky dobré spolupráci obcí a MAS se podstatně zlepšila propagace obcí, která má za následek zvýšení počtu turistů především z obcí na území MAS VaS.

V oblasti problémů a bariér spolupráce obcí a MAS VaS se zástupci obcí vyjadřovali negativně, tedy nevidí žádné vážnější problémy či bariéry. Proto strom problémů spolupráce obcí a MAS VaS nebyl v této práci použit.

5.3.2 Analýza spolupráce podnikatelů a MAS VaS

Graf 5.2 Strom problémů spolupráce podnikatelů a MAS VaS

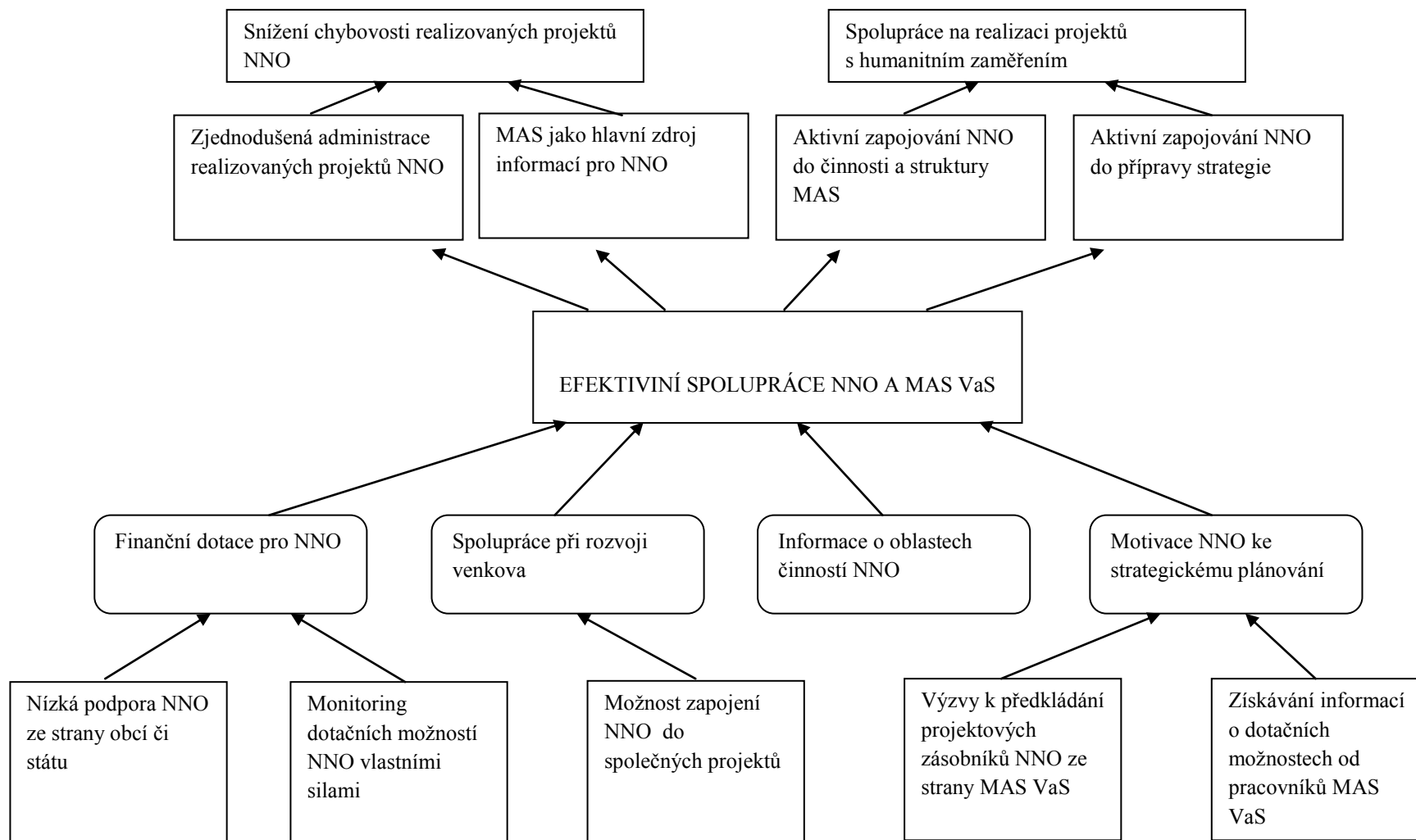
Pomocí metody stromu problémů byl při rozhovorech se zástupci podnikatelů definován základní problém, kterým je horší spolupráce podnikatelů a MAS VaS. Respondenti uvádí jako příčinu toho stavu hned několik faktorů. Jako hlavní problém spatřují ve své časové zaneprázdněnosti. Časová zaneprázdněnost vychází ze skutečnosti, kdy podnikatelé - členové MAS VaS jsou především malí živnostníci, kteří mají pouze několik zaměstnanců (výjimkou je firma RUDOLF JELÍNEK a.s.) a nemají tedy příliš času na pracovní skupiny či zasedání Valné hromady. Pokud je jejich účast nutná, musejí si přeorganizovat svůj pracovní plán a odmítnout některé zakázky, které v danou dobu nemůžou vyřídit. Podnikatelé také chovají určitou nechuť se zabývat věcmi kolem dotací z EU. Zdůvodňují to především problémem předfinancování projektů, který vychází z nízké míry vlastního kapitálu a také neochotou podnikatelů si vzít úvěr. Podnikatelé mají strach, že by úvěry nemuseli zvládat splácet, jelikož většina z nich má již negativní zkušenost s hospodářskou krizí v roce 2009. Finanční situaci podnikatelů dokresluje také další důvod horší spolupráce, a to vynaložené náklady na nerealizované zakázky podnikatelů. Vychází ze zkušenosti dvou ze tří respondentů, kteří se ucházeli o státní zakázku. Museli vynaložit velké množství peněz do výroby propagačních a ukázkových materiálů při realizaci výběrového řízení. Při vyhlášení výsledků ale zjistili, že vítězná firma, byla úzce spjata s lidmi, kteří o zakázce rozhodovali. Přístup veřejné a státní sféry je také důvodem nezájmu a horší spolupráce podnikatelského sektoru. Jako jeden z hlavních faktorů horší spolupráce bylo podnikatelským sektorem definováno rozdělení jednotlivých FICHÍ a také jejich alokace. Při tvorbě SPL MAS VaS v roce 2007 byla pro podnikatele vyčleněna FICHE 4 s celkovou alokací 6 % SPL, zatímco obce mohli žádat ve FICHI 1 a FICHI 2 s celkovou alokací 62 % SPL. Z tohoto nastavení FICHÍ vyplynul názor podnikatelů, který se ostře vymezil proti upřednostňování obcí.

Následky horší spolupráce mezi podnikateli a MAS VaS pociťuje nejenom kancelář MAS, ale také samotní podnikatelé. Při přípravě Integrované strategie území MAS VaS na léta 2014–2020 je zapojení podnikatelů na velmi nízké úrovni. Nemají čas a někdy ani chuť se účastnit veřejných projednávání či pracovních skupin, odkud se čerpají nápady a potřeby podnikatelů, které se mohou zanést do strategie a poté být pomocí vhodných operačních programů realizovány. Většina podnikatelů pocítila finanční krizi kolem roku 2009 a přestala strategicky plánovat rozvoj svého podnikání. V současné době se snaží po několika těžkých letech stabilizovat svou živnost a nedívají se moc na roky budoucí. Proto také MAS VaS chybí projektové zásobníky podnikatelů, které by jasně definovali potřeby živnostníků v novém programovacím období. Jelikož podnikatelé mají omezené finanční prostředky a nechtějí se zadlužit, nejsou schopni realizovat projekty, které by byly

objemově větší. V letech 2007–2013 mohli všichni žadatelé čerpat dotaci pouze do výše 500 000 Kč, ovšem v nových operačních programech bude možnost realizovat i projekty mnohem nákladnější, otázkou však zůstává, zda místní podnikatelé tuto možnost využijí.

5.3.3 Spolupráce nestátních neziskových organizací a MAS VaS

Graf 5.3 Strom příležitostí spolupráce NNO a MAS VaS

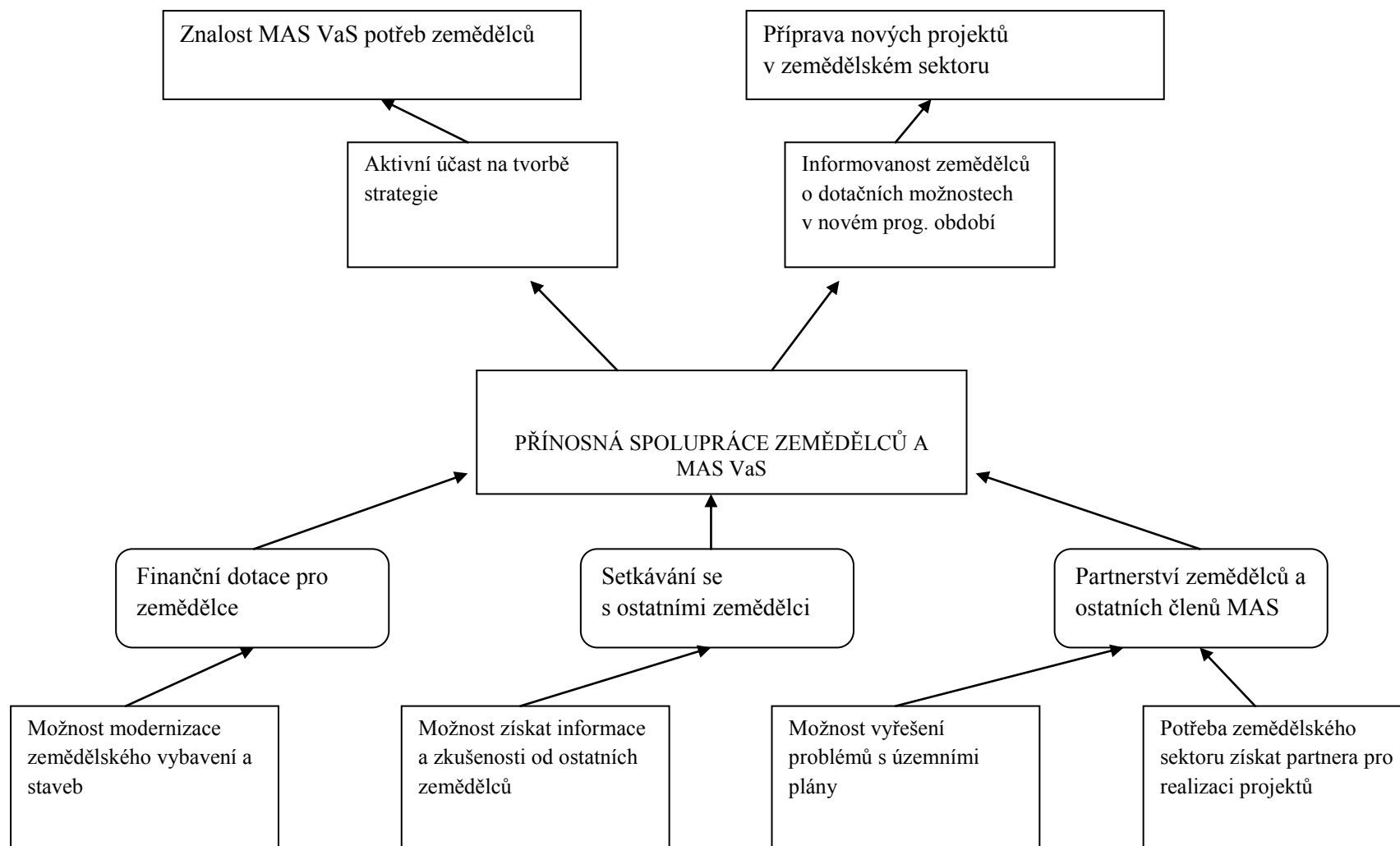
Respondenti z řad neziskových organizací definovali spolupráci s MAS VaS jako efektivní – přináší užitek neziskovým organizacím i celé MAS. Mezi hlavní příčiny efektivní spolupráce nestátních neziskových organizací (dále NNO) patří jistě velmi silná motivace v podobě možnosti získat finanční dotaci, jelikož NNO mají velmi málo příležitostí získat dotaci na pořízení drobného majetku, či rekonstrukci prostor. Z městských a krajských rozpočtů získávají peníze pouze na svou činnost. Také monitoring dotačních možností je u NNO na velmi nízké úrovni, a tak sledování dotačních výzev je na jednotlivých zaměstnancích či dobrovolnících NNO. Proto je právě dotace prostřednictvím MAS hlavní motivací pro spolupráci. Zástupci NNO vnímají potřebu spolupráce obcí a podnikatelů s NNO na společných projektech, díky kterým by se daný region mohl co nejvíce rozvíjet nejen po stránce ekonomické, ale také po stránce společenské vybavenosti. Jako příčiny dobré spolupráce respondenti uvedli získávání informací o oblastech činností neziskového sektoru a motivaci ke strategickému plánování. Tato motivace vychází z požadavků kanceláře MAS VaS o zasílání projektových zásobníků do připravované strategie. Spolu se získanými informacemi o dotačních možnostech, jsou NNO donuceny uvažovat o své činnosti v delším časovém období a přijímat strategická rozhodnutí.

Zástupci neziskového sektoru uvádějí mezi následky efektivní spolupráce s MAS VaS především zjednodušení administrace realizovaných projektů, kdy pracovníci MAS pomáhají radami a také vyplňování potřebných tiskopisů. Tento proces pozitivně ovlivňuje chybovost při realizaci projektů. Snížení chybovosti je zapříčiněno také dostatkem informací ze strany MAS VaS, které vychází z efektivní spolupráce MAS a NNO. Díky efektivní spolupráci se neziskový sektor zapojuje svými zástupci do struktury MAS VaS jako členové Výběrové komise, či jiných výborů. Právě proto také NNO získávají velké množství informací o dění v MAS a o vývoji přípravy nového programovacího období. Tento zdroj informací je pro drtivou většinu organizací zdrojem jediným. Respondenti se také domnívají, že spolupráce a dobrá informovanost vede k tomu, že velká část NNO se aktivně podílí na přípravě strategie MAS, jelikož vidí smysl ve spolupráci na realizaci projektů s humanitním zaměřením, které mají přesah dané obce či města.

Neziskový sektor během realizace rozhovorů nedefinoval žádné bariéry spolupráce, proto strom problémů spolupráce MAS VaS a NNO nebyl využit.

5.3.4 Spolupráce zemědělců a MAS VaS

Graf 5.4 Strom příležitostí spolupráce zemědělců a MAS VaS

Zástupci zemědělců definovali spolupráci s MAS VaS jako přínosnou. Příčiny tohoto stavu spolupráce spatřují především v jejich prvotní motivaci získat finanční dotaci na podporu svého soukromého podnikání. I když zemědělci jsou zvyklí čerpat velké množství dotací, je pro ně dotace prostřednictvím MAS jedinou šancí získat peníze na modernizaci svého vybavení či staveb. Díky dotační politice v agrárním sektoru nebyla finanční dotace jedinou motivací pro spolupráci zemědělců s MAS VaS. Zemědělský sektor totiž potřeboval silného partnera, který by dokázal poskytnout určitou garanci zemědělcům při realizacích svých projektů a také možnost vyřešení problémů s územními plány, které často nesmyslně zhoršují situaci pro zemědělské podnikání. Řešení těchto dvou faktorů spatřuje zemědělský sektor v partnerství s ostatními členy MAS. Zástupce zemědělců také velmi motivovalo ke spolupráci setkávání se s ostatními zemědělci a vytvoření určité platformy pro společnou komunikaci, kterou jim různé agrární komory a sdružení nenabízejí. Tato motivace vychází z možnosti získávat nové informace i od ostatních zemědělců.

Následek přínosné spolupráce je podle zástupců zemědělského sektoru jejich aktivní účast na tvorbě strategie, především početná účast na zasedání pracovní skupiny zemědělci, při kterých mohou sdělit své potřeby a vize do budoucího plánovacího období. Díky setkávání se v rámci pracovních skupin získává MAS VaS dobrý přehled o vývoji a potřebách agrárního sektoru, který může promítnout do přípravy strategie. Následkem přínosné spolupráce je také informovanost zemědělců o změnách v novém plánovacím období. Jelikož jsou zemědělci velmi aktivní a také dobře informovaní, chystají během roku 2014 nové projekty, se kterými se budou ucházet o finanční dotaci v roce 2015, ve kterém by se podle posledních informací měly začít realizovat nové operační programy.

Jelikož jsou zemědělci zvyklí čerpat dotace, nejsou tedy kritičtí ani k administraci projektů či chodu MAS VaS. Z tohoto důvodu tedy nebyl využit strom problémů pro tuto oblast spolupráce.

5.4 Shrnutí spolupráce MAS VaS s aktéry místního rozvoje venkova

Výzkum probíhal formou 12 standardizovaných rozhovorů se zástupci aktérů místního rozvoje venkova. Rozhovory potvrdily hypotézu „Spolupráce obcí a MAS VaS je na velmi dobré úrovni a to díky motivaci starostů získat dotaci z PRV, která je administrativně méně náročná, než dotace z jiných operačních programů“. Zástupci obcí totiž označili spolupráci s MAS VaS jako velmi dobrou a mezi příčiny tohoto stavu uváděli nejčastěji možnost finanční dotace. Za následek spolupráce byla často označována zjednodušená administrace realizovaných projektů, která byla pro starosty velmi zásadní. Hypotéza „Spolupráce podnikatelů a MAS VaS je problematická, jelikož podnikatelé nevěří evropským penězům

a mají velké problémy s předfinancováním celého projektu“ se potvrdila pouze částečně. Podnikatelé označili spolupráci jako kritickou, ovšem spíše z důvodů své časové vytíženosti a negativním postojem k velkému množství realizovaných projektů obcemi. Hypotéza se ovšem částečně naplnila v problému předfinancování projektu. Menší podnikatelé nedisponují velkým kapitálem a bojí se zadlužit, a proto realizují především projekty menšího rozsahu. Spolupráce MAS VaS s neziskovým a zemědělským sektorem podle respondentů nevykazovala zásadní bariéry. Hlavní motivací obou sektorů bylo získání finanční dotace na materiálové vybavení, které není možno koupit z jiných finančních zdrojů. Oba sektory se díky pozitivní spolupráci také aktivně podílejí na přípravě strategie a chodu MAS VaS svou účastí v jejích orgánech.

6 Jak dále v práci pro venkov?

Rok 2014 je pro činnost MAS MaS velmi důležitý, ale také problémový. Koncem roku 2013 skončilo programovací období 2007–2013 a tedy i finanční prostředky na chod kanceláře a realizaci projektů. Peníze, které se nevyčerpali z administrativních důvodů byly použity pro financování dvou projektů, jenž byly schváleny na začátku roku 2014. MAS VaS i jiné MAS tedy v roce 2014 dokončují administraci realizovaných projektů a především připravují strategii svého území na nové programovací období. MAS se snaží také díky týmu vyjednávačů implementovat Komunitně vedený místní rozvoj (dále CLLD), který nahradí dosavadní metodu LEADER, do co možná nejvíce nově vznikajících operačních programů, tak aby každý z aktérů rozvoje venkova mohl realizovat projekt na podporu své činnosti. Jelikož peněz je vždycky málo a každý by chtěl získat finanční dotaci, je důležité si určit vize a cíle, kterých by venkov měl dosáhnout díky nové podpoře. Proto se tato kapitola zabývá právě otázkou jak dále v práci pro venkov.

Bude představena pracovní verze stavu implementace CLLD do nových operačních programů, dále spolupráce s partnerskými organizacemi a také nastíněn budoucí rozvoj MAS VaS, který vzešel z odpovědi respondentů strukturovaných rozhovorů. MAS totiž nechtějí jenom přerozdělovávat bezmyšlenkovitě peníze, ale jde jim o komplexní rozvoj celého území.

6.1 MAS jako nástroj rozvoje venkova v letech 2014–2020

MAS se v programovacím období 2007–2013 osvědčily jako dobrý nástroj pro rozvoj venkova, který nepodléhá politickým tlakům a je méně náchylný na střídání politiků na úrovni obcí i státu. Již na konci měsíce dubna 2014 je zřejmé, že MAS vyčerpají drtivou většinu všech alokovaných prostředků, podle neoficiálních informací ze strany SZIF a Mze by se mělo jednat min. o 99,9 % všech alokovaných peněz pro osu IV. Leader. Pokud se vyplní prognózy odborníků, bude celý PRV 2007–2013 ukázkou toho, že se dají čerpat peníze z EU také úspěšně a bez větších problémů, což se u většiny ostatních operačních programů říci nedá. I díky těmto zkušenostem byla na úrovni vlády deklarována podpora dalšího fungování MAS a příslib možnosti čerpání finančních prostředků i z jiných operačních programů, než pouze z PRV.

Za NS MAS ČR již dva roky vyjedná tým vyjednávačů, kteří se účastní pracovních schůzí všech operačních programů, ve kterých by mohla být implementována metoda CLLD. Důvodem snahy MAS implementovat metodu CLLD i do dalších operačních programů byly informace, které naznačovaly, že nový PRV bude pro MAS zcela odlišný. Změny se měly týkat především typů opatření, které budou tímto operačním programem podporovány. Do roku 2013 platilo, že žadatelé o finanční dotaci mohli být obce,

zemědělci, neziskové organizace či podnikatelé - tedy všichni aktéři místního rozvoje, jelikož jim to umožňovali typy podpořených opatření. Toto uspořádání se ale mělo začátkem nového programovacího období změnit. Opatření měla být tematicky směřována pouze na podporu zemědělství a lesnictví, z minulého programovacího období zůstaly pouze projekty Spolupráce. Tyto informace se později ukázaly jako pravdivé a podle poslední pracovní verze operačního programu PRV z března 2014 budou moci čerpat dotaci pouze zemědělci či majitelé lesů.

Z průběžných jednání zástupců ministerstev, kteří mají v gesci přípravu operačních programů, a vyjednávačů ze NS MAS ČR vyplývá skutečnost, že MAS budou moci nově čerpat dotace z Integrovaného regionálního operačního programu (dále IROP) a Operačního programu Zaměstnanost (dále OPZ). Z dalších operačních programů nejspíše MAS nebudou čerpat přímo finanční dotace, ale mohou řešit absorpční kapacitu daných operačních programů. Podrobnější informace o operačních programech a finančních alokacích jsou uvedeny v podkapitole Finanční rámce 2014–2020 (NS MAS ČR, 2014 b).

6.2 Spolupráce s partnerskými organizacemi

Aby byl hlas venkova co nejvíce slyšet a dokázal se alespoň z části vyrovnat velkým městům, je velmi důležitá spolupráce organizací, kteří se zabývají otázkou venkova. NS MAS ČR velmi úzce spolupracuje se Sdružením místních samospráv České republiky (dále SMS ČR) a také se Spolkem pro obnovu venkova (dále SPOV).

6.2.1 Sdružení místních samospráv České republiky

SMS ČR je nevládní apolitickou organizací s působností na území celé ČR, jenž sdružuje a hájí zájmy měst a obcí. Jednou z aktivit sdružení je připomínkování různých legislativních návrhů, nebo také prezentace a prosazování potřeb menších měst a obcí. Hájí zájmy venkova jako celku a spolupracuje v boji proti korupci ve veřejné správě. Jednou z hlavních aktivit SMS ČR je prosazení spravedlivějšího dělení výnosů z daní mezi města a obce na území ČR – jedná se o tzv. rozpočtové určení daní. Sdružení je také silným partnerem krajů, parlamentu a vlády ČR. Sdružení má tyto hlavní cíle:

- hájení společných zájmů práv měst a obcí, jež jsou součástí Sdružení,
- poskytnutí platformy městům a obcím pro řešení otázek a problémů samosprávy, či spolupráce s nevládním sektorem (SMS ČR, 2014).

6.2.2 Spolek pro obnovu venkova

Jako hlavní poslání SPOV je definováno přispívání k rehabilitaci venkova, k posilování hospodářské stability a prosperity venkova a k obnově a prohloubení společenského a duchovního života ve venkovských oblastech. Spolek se snaží motivovat občany

k dobrovolnictví a k účasti na zdárném vývoji obce, či napomáhat v činnosti místních sdružení. Spolek organizuje každý měsíc setkání a semináře pro své členy a hosty po celé ČR. Mezi nejvýraznější výstupy aktivit Spolku jistě patří soutěž Vesnice roku či vlastní Zpravodaj, který vychází jako měsíční periodikum (SPOV, 2014).

6.2.3 Realizované výstupy spolupráce

Mezi hlavní výstupy spolupráce NS MAS ČR, SMS ČR a SPOV je vydávání Zpravodaje venkova, který obsahuje všechny důležité informace o tématech týkajících se venkova. Zpravodaj venkova se stal jedním z důležitých zdrojů informací pro každého manažera MAS. V tomto důležitém období se také tyto organizace spojili při vyjednávání o budoucí dotační politice ČR. SMS ČR i SPOV vidí jako nejideálnější nástroj pro rozvoj venkova MAS a plně je podporuje ve snaze získat pro venkov co možná nejvíce finančních prostředků. Tato snaha o společný postup je velmi důležitá pro vyjednávání na jednotlivých ministerstvech, jelikož se tak získá lepší vyjednávací pozice. Třetím důležitým výstupem jsou realizace společných projektů NS MAS ČR a SMS ČR. Konkrétně se jedná o projekt Rok v obci, jenž má být realizován v letech 2014 a 2015. Projekt prohloubí již stávající spolupráci mezi manažery MAS a starosty obcí a díky projektu vznikne webová aplikace, která bude mít za cíl zjednodušit výkon samosprávy. Kromě webové aplikace proběhne také několik setkání a seminářů, ze kterých by měly vzniknout podněty pro legislativní změny zákonů a nařízení.

6.3 Finanční rámec 2014–2020

Aby se venkov mohl rozvíjet pomocí všech druhů aktérů místního rozvoje, jsou potřeba samozřejmě finance. Proto v této podkapitole jsou uvedeny operační programy, ve kterých bude moci být implementována metoda CLLD a tudíž budou moci žadatelé čerpat prostřednictvím MAS dotace. Uvedené informace jsou čerpány z pracovních verzí daných operačních programů a také z informací hlavního vyjednavatele pana Pošmurného, platné ke dni 20. 4. 2014. Celková alokace, která by měla být čerpána přes MAS je cca 17,18 mld. Kč (nárůst o 11,88 mld. Kč).

6.3.1 Program rozvoje venkova 2014–2020

Tento operační program byl doposud jediným, ze kterého mohli MAS čerpat nejen na realizaci projektů žadatelů, ale také na chod kanceláře. Jak již bylo zmíněno dříve, nový PRV bude sice znovu obsahovat samostatnou prioritní osu CLLD (dříve LEADER), ale navrhovaná opatření jsou následující: Odborné vzdělávání a informační činnost, Investice do hmotného majetku, Lesnická infrastruktura, Investice do nezemědělských činností, Předcházení poškozování lesů požáry a přírodními katastrofami, Investice do zvýšení

odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů, Investice do lesních technologií a Spolupráce. Z výčtu je patrné, že žadatelé budou pouze zemědělci a lesníci. Budou pokračovat pouze projekty Spolupráce mezi jednotlivými MAS. Celková alokace pro metodu CLLD je opět 5 % PRV, ovšem v novém programovacím období to bude 3,45 mld. Kč (pokles oproti předcházejícímu období o 1,05 mld. Kč).

6.3.2 Integrovaný regionální operační program 2014–2020

IROP se stane největším zdrojem finančních dotací pro MAS v novém programovacím období. Zaměření IROP není tak specifické jako PRV 2014–2020, mezi žadateli budou především obce, které budou moci realizovat projekty v souladu s těmito opatřeními: Rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. tříd navazujících na Transevropskou dopravní síť, Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy, Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi. Vznik a rozvoj sociálních podniků, Rozvoj infrastruktury pro zdrav. služby, Vzdělávání a celoživotní učení, Rozvoj kulturního a přírodního dědictví. Metoda CLLD bude v IROP mít vlastní prioritní osu s předpokládanou výší alokace 8% PRV, což je cca 10,5 mld. Kč.

6.3.3 Operační program Zaměstnanost 2014–2020

Metoda CLLD bude v OPZ zastoupena nejspíše pouze 50 MAS, které budou vybrány dle potřeby území – sociálně vyloučené lokality. Tyto vybrané MAS by si mohli mezi sebe rozdělit cca 1,41 mld. Kč. Pracovní verze tohoto operačního programu obsahuje celkem 5 prioritních os (Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, Sociální začleňování a boj s chudobou, Sociální inovace a mezinárodní spolupráce, Efektivní veřejná správa, Technická pomoc).

6.3.4 Operační program Technická pomoc

Jedná se o velmi specifický program, který podporuje vzdělávání a zajištění implementační struktury všech operačních programů. MAS se snaží prosadit, aby animační a provozní náklady byly placené právě z daného operačního programu a částky uvedené v PRV, IROP a OPZ byly všechny rozděleny mezi projekty žadatelů.

6.3.5 Ostatní operační programy

Operační programy Životní prostředí, Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a Vývoj, věda a vzdělání počítají s MAS pouze oblasti řešení absorpce a poradenství, či jako komunikační nástroj mezi ministerstvy a žadateli. Celkový finanční přínos pro MAS by byl cca 583 mil. Kč. V operačních programech Doprava a Rybářství nebude metoda CLLD implementována vůbec.

6.4 Směry podpory rozvoje venkova

Na základě realizovaných rozhovorů se zástupci obcí, NNO, podnikatelů a zemědělců a také dosavadních zkušeností se spoluprací s partnery NS MAS ČR lze definovat směry budoucí podpory rozvoje venkova prostřednictvím MAS. Z uskutečněného výzkumu i z pracovních verzí strategických plánů na různých úrovních řízení, lze definovat tyto základní směry:

- rozvoj strategického managementu mezi aktéry místního rozvoje,
- využití stávající platformy pro setkávání a diskusi soukromého, vládního a neziskového sektoru,
- lepší spolupráce MAS VaS s podnikateli,
- vytvoření regionální agentury na principu fungování MAS,
- prohloubení stávající spolupráce se SMS ČR a SPOV,
- rozvoj venkovského území prostřednictvím strategických a smysluplných projektů.

6.4.1 Rozvoj strategického managementu

Rozvoj strategického managementu mezi aktéry místního rozvoje je jedním ze základních směrů rozvoje venkovských oblastí. Je velmi důležité, aby nejen MAS, ale také obce, zemědělci, neziskové organizace a podnikatelé měli vypracovány strategické plány a záměry na středně dlouhé období. Není jisté zapotřebí, aby každý malý zemědělec měl vypracovanou strategii na několik desítek stránek, ale je důležité, aby si provedl malou analýzu svého podnikání a věděl, jakými opatřeními (projekty) chce své podnikání dále rozvíjet. Právě příprava integrovaných strategií v MAS „nutí“ často jejich členy, aby začali přemýšlet o vybudování si své malé strategie a vypracovali si své projektové zásobníky, které obsahují projekty, jež by chtěli v následujících letech realizovat.

6.4.2 Využití stávající platformy spolupráce

Smyslem fungování MAS v minulých letech bylo vytvořit platformu pro spolupráci obcí, neziskových organizací, podnikatelů a zemědělců. Ve většině MAS se tato platforma podařila vybudovat a MAS VaS není výjimkou. Zachování nadále této spolupráce vidí nejen respondenti výzkumu, ale také tvůrci národních a evropských strategií za hlavní prioritu. Metodu LEADER, která definovala stávající spolupráci sektorů, nahrazuje od nového plánovacího období CLLD, který bude nadále pokračovat v základních principech předchozí metody. Setkávání se mezi jednotlivými sektory venkovských oblastí jistě prospěje rozvoji celého regionu. Právě neziskové organizace a podnikatelé mají většinou jedinou šanci se díky MAS setkávat se zástupci obcí a prezentovat jim své požadavky a problémy. Výsledkem takových jednání může být vznik velmi zajímavých projektů, které

dokážou spojit problematiku ekonomickou, sociální a veřejnou. Tyto projekty zpravidla velmi pozvedají společenskou vybavenost obcí a jejich atraktivitu. Ohrožením stávající spolupráce se může stát situace, kdy by některý ze sektorů již nemohl čerpat finanční dotaci prostřednictvím MAS. Nejohroženější skupinou tímto jevem se v dnešní době jeví malí podnikatelé. Stav vyjednávání k dubnu 2014 zatím nedává přílišné naděje na realizaci projektů podnikatelské sféry. Jelikož 11 z 12 respondentů v rozhovorech uvedli, že jejich hlavní motivací pro vstup a spolupráci s MAS VaS byla finanční dotace, pak ztráta této motivace by v mnoha případech znamenala odchod podnikatelů z MAS. Otázkou zůstává, zda by u těchto členů přece jen nepřevážily ostatní motivy jejich spolupráce a i nadále zůstali při rozvoji regionu aktivní.

6.4.3 Lepší spolupráce MAS VaS a podnikatelů

Díky realizaci rozhovorů byl detailně popsán hlavní problém ve spolupráci s aktéry místního rozvoje na Vizovicku a Slušovicku - kritická spolupráce MAS VaS a podnikatelů. Ke zlepšení stavu by jistě pomohla změna termínů zasedání orgánů MAS na odpolední a večerní hodiny, které jsou pro živnostníky přijatelnější. Podnikatelé by také chtěli zavést status terénního pracovníka MAS, který by objížděl provozovny podnikatelů a řešil s nimi problémy při realizaci projektů. Prvním krokem ke zlepšení spolupráce by ovšem měly být školení a semináře pro podnikatele, při kterých by získávali nové informace o činnosti MAS a především se zdokonalovali v dotační politice. Pokud by se takové semináře realizovali pravidelně, je pravděpodobná větší zainteresovanost podnikatelského sektoru v oblastech činnosti a chodu MAS VaS.

6.4.4 Prohloubení spolupráce s partnery MAS

Stávající spolupráce NS MAS ČR, SMS ČR a SPOV spočívá především ve společném postoji k implementaci CLLD v novém programovacím období a bránění zájmů venkova. Bylo by velmi přínosné, aby spolupráce mezi partnery pokračovala i po startu nových operačních programů a ukončení činnosti vyjednávacích týmů. Celková alokace pro MAS je jistě důležitá věc, ale neměla by upozadovat další velmi důležité problémy venkova. Stávající partneři by měli aktivně bránit zájmy venkova, který je často vytlačen na okraj zájmu díky velkým městům. Obce a malé města si nemohou zaplatit vrcholné vyjednávače a lobbyisty ve vládních a evropských kruzích, kteří by dokázali venkovské zájmy prosadit do legislativních opatření. Proto by právě partneři MAS měli otvírat celospolečenskou diskusi o problémech venkova a také se snažit prosazovat venkovské zájmy ve vrcholné politice. Jelikož právě tam se rozhodují ty nejdůležitější věci, které mohou ovlivnit životy nás všech. Mezi hlavní úkoly by mělo být posilování a bránění společenské vybavenosti obcí, např. zachováním pošt, obchodů, kroužků pro děti, atd. Pokud by se z venkova stala

pouze noclehárna pro lidi z měst, jedním z důsledků by byla vysoká míra nezaměstnanosti ve venkovských oblastech. Tato nezaměstnanost by zapříčinila zavírání menších podniků a provozoven poskytovatelů služeb, kteří jsou na ekonomické aktivitě venkovských lidí závislí.

6.4.5 Rozvoj venkovských oblastí prostřednictvím strategických projektů

V programovacím období 2014–2020 získají venkovské oblasti daleko více finanční prostředků pro svůj rozvoj než v dřívějším období. Stěžejním úkolem všech pracovníků a členů orgánů MAS bude dobře vybírat projekty, které získají finanční dotaci. K usnadnění rozhodovací pozice jistě přispějí dobře zpracované Integrované strategie jednotlivých MAS, které jasně definují problémy a příležitosti daného území a navrhnou patřičná opatření. Tyto opatření se budou opět realizovat pomocí jednotlivých FICHÍ a výzev. Mělo by být tedy zabráněno situaci, kdy se budou realizovat projekty jenom z důvodu vyčerpání celkové alokace zdrojů. Pro úplnou realizaci strategie by bylo ovšem velmi potřebné, aby MAS mohli čerpat z co nejvíce operačních programů, jelikož potřeby venkova jsou velmi specifické. Aby strategie mohla být realizována ve prospěch rozvoje celého regionu, je nutné umožnit získat dotaci zástupcům všech sektorů. Pokud se tak nestane, může nastat situace, že peníze se budou rozdělovat pouze mezi dva nebo tři sektory a může nastat nedostatek kvalitních projektů. Východiskem je tedy kvalitní zpracování integrovaných strategií a možnost realizovat projekty napříč aktéry místního rozvoje.

6.4.6 Vytvoření regionální agentury a posílení specializace MAS

Všichni respondenti výzkumu i ostatní členové MAS VaS stále více prosazují rozšiřování a specializaci MAS VaS s ohledem na rozšíření možností čerpání peněz z více operačních programů. Již by neměl platit model některých MAS, které měli zaměstnané pouze dvě osoby, z toho jednu osobu na částečný úvazek. Bude potřeba získat či vzdělat nové projektové manažery, kteří se budou věnovat pouze konkrétnímu operačnímu programu. Bude ale také potřeba mít v týmu zaměstnance, kteří se budou starat o běžný chod kanceláře a budou plnit dílčí úkoly od manažerů. V týmu kanceláře by neměl chybět člověk, který by se věnoval komunikaci s veřejností a médii. Tato oblast práce byla doposud ve většině MAS upozaděna, a proto weby některých MAS nejsou zrovna v lichotivém stavu. Takový zaměstnanec by měl právě tyto nešvary odstranit a vytvořit z MAS zajímavý a důležitý produkt marketingové komunikace.

Jednoznačně od respondentů zaznělo přání vytvoření tzv. regionální agentury, která by se starala o kompletní servis dotační administrace. Tedy od vybrání vhodného operačního programu a výzvy, přes sepsání žádosti a doplnění potřebných příloh, až po vyúčtování. MAS doposud mohli v rámci svých pracovních povinností pomoci až úspěšnému žadateli,

který získal dotaci právě prostřednictvím dané MAS. Zaměstnanci MAS nemohli psát projekty, či monitorovat jiné operační programy pro zájemce. Tyto služby aktérům místního rozvoje chybí a byli by rádi, kdy se činnost MAS ubírala tímto směrem. Existuje mnoho specializovaných firem, které se zabývají právě dotačními možnostmi, ovšem často je zajímají pouze projekty s náklady v řádech milionů korun, což většina žadatelů v MAS nesplňuje. Další nevýhodou je lokalizace těchto firem. Sídlí většinou ve velkých městech, jako Brno či Ostrava, které jsou vzdálené od venkovských regionů několik desítek kilometrů. Pokud by se MAS stala tedy tzv. regionální agenturou, problém dlouhého cestování by odpadl. Navíc jistá míra anonymity specializovaných firem některé žadatele o dotaci odrazuje. Změnit MAS v tzv. regionální agenturu může být tedy dobrý nápad, ovšem současná (a ani asi budoucí) legislativa to neumožňuje.

Závěr

Bakalářská práce byla věnována směrům podpory rozvoje venkova prostřednictvím Místních akčních skupin. Práce byla rozdělena na pět kapitol, které se věnovaly vždy určitému tématu. První dvě kapitoly byly zcela teoretické a věnovaly se představení metody LEADER a přiblížení fungování MAS. Třetí kapitola, ve které byla představena činnost konkrétní MAS - MAS Vizovicko a Slušovicko, obsahovala prvky teoretické i praktické. Praktická část obsahovala dvě kapitoly, které se věnovaly nejen samotnému výzkumu, ale také se snažily definovat budoucnost v práci pro venkov.

V kapitole s názvem Metoda LEADER byla komplexně představena daná metoda, a to nejen z pohledu historického, ale také z pohledu aplikace v praxi. V této kapitole byly přiblíženy a definovány základní body a výhody implementace metody do reálného života prostřednictvím MAS. Byl ukázán hlavní princip spolupráce prostřednictvím metody LEADER, při které se zapojují opravdu všichni aktéři místního rozvoje a mají silnou pozici i vůči veřejnému sektoru, který jinak plně určuje rozvoj daných obcí. Při hledání informací bylo zjištěno několik zásadních nesrovnalostí v názvosloví odborných termínů. Některé publikace a oficiální zdroje uváděly metodu LEADER jako Leader. Jednalo se tedy o špatné psaní velkých či malých písmen. Jelikož se tato nesrovnalost objevovala napříč evropskými i vládními institucemi, nebylo zcela možné zjistit přesný název této metody. Jako Leader byla metoda označována především v dokumentech, které se zabývaly teoretickými a historickými východisky metody, zatímco označení LEADER bylo využito většinou v dokumentech, které se zabývaly dotační politikou na úrovni EU. Toto rozdělení ovšem neplatilo vždy, a proto bylo v této práci použit pojem metoda LEADER. Jedná se totiž o zkratku několika slov a podle gramatiky by se všechna písmena měla být velká tiskací. Jako další nepřesnost byla zjištěna záměna slova metoda a přístup. Některé se zdrojů uváděly pojem přístup, jiné ovšem slovo metoda. Opět i zde platí, že slovo přístup se častěji objevovalo v dokumentech zabývajících se teorií, zatímco pojem metoda se vyskytoval ve všech programových dokumentech a také v PRV 2007-2013. V práci byly čerpány informace především z programových dokumentů, a proto byl tedy využíván pojem metoda. Původ těchto záměn při názvosloví je velmi zarážející a je jen velmi těžko definovatelný. Vypovídá ovšem o laxním přístupu evropských a českých úředníků, kteří se nedokážou sjednotit ve velmi důležitých termínech.

Představení fungování MAS bylo obsaženo ve třetí kapitole. Důležitou součástí fungování každé MAS je dobře zpracovaná Integrovaná strategie a také Strategický plán Leader, který ze strategie vychází. Kromě strategických dokumentů bylo přiblíženo financování MAS a to od Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, přes

Program rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 až po definování jednotlivých prioritních os s důrazem na Osu IV Leader. Mezi důležitý aspekt fungování MAS patří právní formy - občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti a zájmové sdružení právnických osob. MAS je v ČR již více než 170 a ne všechny fungovaly zcela stejně a se stejnou finanční alokací, a proto závěr kapitoly byl věnován představení rozdělení MAS podle typu podpory.

Kapitola MAS Vizovicko a Slušovicko byla z části teoretická a z části praktická. Úvod kapitoly byl věnován krátké historii, geografické a ekonomické situaci v území. MAS VaS ve svém Strategickém plánu Leader realizovala celkem 5 FICHI, ve kterých mohly čerpat finanční dotace nejen obce, ale také podnikatelé, zemědělci a neziskové organizace. Během 7 výzev bylo realizováno celkem 50 projektů s celkovou alokací 19 131 086 Kč. Nejvíce projektů bylo realizováno ve FICHI 1 Udržitelný rozvoj venkova, celkem 16 projektů. Problém nastal ve FICHI 4, ve které se realizovaly pouze 4 projekty, což je méně, než se MAS VaS zavázala ve svém SPL. V závěru kapitoly byla představena organizační struktura MAS VaS, tak jak fungovala v programovacím období 2007–2013.

Nejdůležitější kapitola bakalářské práce byla věnována samotnému výzkumu, který probíhal formou 12 standardizovaných rozhovorů se zástupci aktérů místního rozvoje venkova, kteří jsou členové MAS VaS. Byla definována stávající spolupráce pomocí metody stromu problémů a příležitostí. Závěr kapitoly byl věnován potvrzení či vyvrácení hypotéz, které se zabývaly dobrou spoluprací MAS VaS s obcemi a horší spoluprací s podnikateli. Jako pozitivní definovali spolupráci s MAS VaS obce, zemědělci a NNO. Podnikatelé spolupráci s MAS VaS označili za problematickou, především z důvodu jejich časové zaneprázdněnosti a problému s předfinancováním projektů. Aktéři napříč spektrem aktérů místního rozvoje formulovali jako hlavní motivaci pro vstup do MAS VaS možnost získat finanční dotaci.

Spolupráce aktérů, jež se zabývají venkovskou tematikou, byla obsahem poslední kapitoly. V kapitole byly představeny organizace, které aktivně spolupracují s NS MAS ČR a společně jednájí o alokaci finančních prostředků v novém programovacím období 2014–2020. Také byla nastíněna situace vyjednávání implementace CLLD (dříve LEADER) v nových operačních programech. Již nyní je zcela zřejmé, že MAS budou moci čerpat kromě PRV, také z IROP a některé MAS také z OPZ. Ostatní operační programy v této chvíli neumožňují přímé finanční dotace, ale počítají s MAS jako nástroji k řešení absorpční kapacity či komunikačního nástroje. Veškeré údaje o operačních programech jsou čerpány z nejnovějších pracovních verzí jednotlivých OP, a tak se situace v implementaci CLLD může částečně během roku 2014 změnit. Kapitola Jak dále v práci

pro venkov? obsahovala definici jednotlivých směrů, jimiž by se měly venkovské regiony dále rozvíjet.

Práce objasnila a posléze také potvrdila důležitost fungování MAS v regionálním rozvoji ČR. I když většina MAS vznikla pouze za účelem čerpat finanční prostředky, za posledních několik let se podařilo motivy spolupráce rozšířit o společenská témata. MAS VaS již neplní pouze roli zprostředkovatele dotací, ale také dokáže vytvořit podmínky pro setkávání veřejného, soukromého a neziskového sektoru, kteří si mezi sebou vyměňují zkušenosti a informace, což je pro většinu respondentů velké pozitivum na existenci MAS VaS. MAS se také snaží vytvářením strategií informovat a více poučit své členy o důležitosti strategického plánování, které je přínosné nejen při řízení obce. V novém programovacím období 2014–2020 čeká všechny MAS velká výzva v podobě většího množství finančních prostředků nejen na realizování projektů žadatelů, ale také na rozšíření svých pracovních týmů. Bude velmi důležité, aby byla zachována co největší transparentnost a do MAS nevstupovali lidé, kteří by chtěli prosazovat pouze své zájmy pomocí zákulisních jednání. I kvůli těmto obavám bude fungování MAS velmi pozorně pozorováno a kontrolováno. Pokud se MAS osvědčí, můžou se stát plnohodnotným nástrojem nejen pro dotační politiku ČR a EU, ale také silným regionálním partnerem pro jednání s kraji, či vládou.

Seznam Literatury

- BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, 2009. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck. ISBN 978-80-7400-111-6.
- ČERMÁK, Daniel, Jana VOBECKÁ a kol., 2012. *Spolupráce, partnerství a participace v místní samosprávě: význam, praxe, příslib*. Praha: SLON. ISBN 978-7419-067-4.
- EUROPEAN COMMUNITIES, 2006. *The Leader approach: A basic guide* [online]. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. [cit. 12. 10. 2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_en.pdf.
- FORET, Miroslav, 2008. *Marketingový průzkum – Poznáváme svoje zákazníky*. Brno: Computer Press, a.s. ISBN 978-80-251-2183-2.
- KÖNIG, Pavel a kol., 2009. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. Praha: C.H.Beck. ISBN 978-80-7400-011-9.
- KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-910-4.
- MAS VIZOVICKO A SLUŠOVICKO, O.S. (MAS VaS), 2012. *Strategický plán Leader 2007–2013 MAS Vizovicko a Slušovicko* [online]. Vizovice: MAS Vizovicko a Slušovicko. [cit. 1. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.masvas.cz/images/Content/f175-spl-vas-mas_final_20122012.pdf.
- MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR, 2014. *Občanský zákoník* [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR. [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/NOZ_interaktiv.pdf.
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR (Mze), 2007. *Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013* [online]. Praha: Státní zemědělský intervenční fond. [cit. 12. 10. 2013]. Dostupné z: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1180428724933.pdf.
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR (Mze), 2008. *PRAVIDLA, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace pro místní akční skupiny v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013* [online]. Olbramov: MAS Český Západ – Místní partnerství. [cit. 25. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.leader-ceskyzapad.cz/storage/LEADER/PravidlaIV11-nova.pdf>.

- NS MAS ČR, o.s., 2014 a. *O nás* [online]. Hanušovice: NS MAS ČR, o.s. [cit. 15. 3. 2014]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>.
- NS MAS ČR, o.s., 2014 b. *Místní akční skupiny* [online]. Hanušovice: NS MAS ČR, o.s. [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akncni-skupiny/>.
- NS MAS ČR, o.s., 2014 c. *Návrhy Operačních programů 2014-2020*[online]. Hanušovice: NS MAS ČR, o.s. [cit. 21. 3. 2014]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/podklady-pro-op/navrhy-operacnich-programu-2014-2020/>.
- PĚLUCHA, Martin a kol., 2006. *Rozvoj venkova v programovacím 2007–2013 v kontextu reformy SZP EU*. Praha: IREAS. ISBN 80-86684-42-3.
- PELC, Petr a kol., 2008. *Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice, Zpráva z výzkumného projektu 2007-2008*. Plzeň: Centrum pro komunitní práci. ISBN 978-80-86902-74-6.
- PWC, 2013. *Zpracování Integrované strategie rozvoje území pro ostravskou aglomeraci – Strom problémů* [online]. Ostrava:Regionální rada Moravskoslezsko. [cit. 2. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/file/3613/>.
- SBÍRKA ZÁKONŮ, 2014. *Občanský zákoník (40/1964 Sb.)* [online]. Praha: SBÍRKA ZÁKONŮ. [cit. 10. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.sbirkazakonu.info/obcansky-zakonik/>.
- SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV ČR (SMS ČR), 2014. *Poslání SMS ČR* [online]. Zlín:Sdružení místních samospráv ČR. [cit. 5. 4. 2014]. Dostupné z: http://smscr.cz/cile_sdruzeni.php.
- SPOLEK PRO OBNOVU VENKOVA ČR. *Informace o SPOV* [online]. Bělátno:Spolek pro obnovu venkova ČR. [cit. 9. 4. 2014]. Dostupné z: <http://www.spov.org/o-spolku/default.aspx>.
- STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2014, 4.1. *Získávání dovedností, animace a provádění* [online]. Praha: Státní zemědělský intervenční fond ČR. [cit. 5. 3. 2014]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa3/41>.
- THE EUROPEAN LEADER ASSOCIATION FOR RURAL DEVELOPMENT (ELARD), 2014. *Information about the ELARD Association* [online]. Brusel: ELARD. [cit. 3. 2. 2014]. Dostupné z: http://www.elard.eu/en_GB/about-elard.

WADE, Philip a Petri RINNE, 2011. *Průvodce programem LEADER založený na zkušenostech z Finska, Irsko a České republiky*. Brno: GRAFEX. ISBN 978-80-87318-20-1.

Seznam zkratek

CLLD - Komunitně vedený místní rozvoj

ČR - Česká republika

EAFRD - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

EFF - Evropský rybářský fond

EU - Evropská Unie

FICHE - podopatření

IROP - Integrovaný regionální operační program

IS - Integrovaná strategie

JZD - Jednotné zemědělské družstvo

LEADER - Vztah mezi jednotlivými aktéry v hospodářském rozvoji venkova

MAS - Místní akční skupina

MAS VaS - Místní akční skupina Vizovicko a Slušovicko

Mze - Ministerstvo zemědělství České republiky

NNO - Nestátní nezisková organizace

NS MAS ČR - Národní síť Místních akčních skupin České republiky

NUTS- Nomenklatura územních statistických jednotek

o. p. s. - Obecně prospěšná společnost

OPZ - Operační program zaměstnanost

o. s. - občanské sdružení

POV - Program obnovy venkova

PRV - Program rozvoje venkova

OECD- Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

SMS ČR - Sdružení místních samospráv České republiky

SPL - Strategický plán Leader

SPOV - Spolek pro obnovu venkova

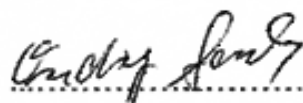
SZIF - Státní zemědělský intervenční fond

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5.2014

.....
jméno a příjmení studenta